

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

LİSE BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİ
MÜFREDAT PROGRAMINDA BELİRTİLEN
BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİ GENEL AMAÇLARI İLE
ATLETİZM EĞİTİMİ İÇİN BELİRLENEN ÖZEL
AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DÜZEYLERİ

Tezi Hazırlayan
Yunus YILDIRIM

YÜKSEK İRTİFA VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

Tez Yöneticisi
Yrd.Doç.Dr. Yusuf CAN

Kayseri-Temmuz-1996

Erciyes Üniversitesi

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Bu çalışma Jürimiz tarafından.....

Anabilim Dalındatezi olarak kabul edilmiştir.

...../...../1997

Başkan:

Üye:

Üye:

Üye:

Üye:

Üye:

ONAY

Yukarıdaki, imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İÇİNDEKİLER	I
TABLolar LİSTESİ.....	II
I. GİRİŞ 1	
A. ARAŞTIRMANIN AMAÇI VE KAPSAMI.....	1
B. PLAN VE METOD	4
II. TÜRK SPOR EĞİTİMİNİN TARİHİ GELİŞİMİ VE EĞİTİMDE SPORUN ÖNEMİ... 6	
A. TÜRK SPOR EĞİTİMİNİN TARİHİ GELİŞİMİ.....	6
B. BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN AMAÇLARI VE EĞİTİMDE SPORUN ÖNEMİ	14
C. TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI VE OKULLARDA SPOR EĞİTİMİNİN HEDEFLERİ	19
D. DÜNYADA VE TÜRKİYEDE ATLETİZMİN GELİŞİMİ	20
III. ALAN UYGULAMASI.....	27
LİSELERDE ATLETİZM EĞİTİMİ İÇİN BELİRLENEN ÖZEL AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI	27
A. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	27
B. İSTATİSTİK TEKNİKLER	28
C. BULGULAR.....	28
ANKET VERİLERİNİN ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ	

YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	28
IV. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	41
V. ÖZET	45
VI. SUMMARY.....	47
KAYNAKLAR.....	49
EKLER	52

TABLULAR LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1 : Beden Eğitimi derslerinin genel amaçlarının gerçekleştirme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	29
Tablo 2 : Atletizm, yarışma ve oyun kuralları bilgisinin gerçekleştirme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	30
Tablo 3 : Atletizm ile ilgili temel beceriler edinebilme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	31
Tablo 4 : Atletizm eğitimi ile ilgili koordinasyon geliştirebilme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	32
Tablo 5 : Atletizm eğitimi için sürat ve çabukluğun geliştirilebilme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	33
Tablo 6 : Atletizm ile ilgili dayanıklılığı geliştirilebilme düzeyine göre Ki-kare ilişki tablosu	33
Tablo 7 : Atletizm eğitimi için kuvvetin geliştirilebilme düzeyine göre Ki-kare ilişki tablosu	34

Tablo 8 :	Atletizm de dostça yarışma, kazananı kutlama, kaybetmeyi kabullenme düzeyine göre Ki-kare ilişki tablosu	35
Tablo 9 :	Atletizm de kendine güven duygusu geliştirebilme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	36
Tablo 10 :	Atletizm de temiz hava ve güneşten faydalanabilme düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	37
Tablo 11 :	Atletizm eğitiminde grup ilişkilerinde başarılı olma düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	38
Tablo 12 :	Beden Eğitimi derslerinde Atletizm eğitiminin öğretim yöntemlerine göre Ki-kare ilişki tablosu	38
Tablo 13 :	Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları ile atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerçekleşmesi için spor araç gereç, tesis, malzeme, beden eğitimi öğretmenleri beden eğitimi derslerine karşı öğrencilerin bilgisi, beden eğitimi derslerinin zamanı, beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisinin yeterli olma düzeylerine göre Ki-kare ilişki tablosu	39

I. GİRİŞ

A. ARAŞTIRMANIN AMACI VE KAPSAMI

Beden eğitimi ve spor, genel olarak ferdi yönden insanın sağlığı, karakter, gelişimi morali ve verimliliği; milli yönden sağlam, güçlü, ortak duygu ve davranışları yüksek bir insan gücü potansiyeli ve varlığı ile doğrudan ilgili en etkili bir eğitim ve sağlık faaliyetidir. Bu bakımdan zihni ve fikri gelişiminin, ancak bedeni gelişme ile uyumlu ve dengeli olması halinde insanın ve toplumun daha sağlıklı, dengeli, mutlu, uzun ömürlü, başarılı ve verimli olabileceğinde tam bir görüş birliği vardır¹.

Günümüzde toplumlar sağlıklı kuşaklar meydana getirmek için beden eğitimi ve sporun genel eğitimin ayrılmaz ve tamamlayıcı bir parçası olarak görmektedirler. Okullar beden eğitimi ve spor etkinliklerinin sevdirmesinde ve uygulatılmasında önemli yer tutarlar. Türkiye'de beden eğitimi ve sporda beklenen başarının elde edilmesinde, bu işten bilimsel olarak anlayan eğitimcilerin olmasıyla yani beden eğitimi öğretmenleri ile sağlanır.

1. Devlet Planlama Teşkilatı : “Beş Yıllık Kalkınma Planı Spor Özel İhtisas Komisyonu Raporu”, Devlet Planlama Teşkilatı Yayını, Ankara,1983, s.5.

İnsanların sağlıklı bir kişiliğe kavuşması, yeteneklerinin gelişmesi, yenme ve muktedir olma gibi içgüdüsel tatmini amaçlayan ruhsal ve fiziksel gelişim faaliyetleri olan spor bir çok branşta, (atletizm, basketbol, voleybol, hentbol, güreş, futbol, cimnastik vb. gibi) aktivitesini sürdürmektedir. Bu branşlar içerisinde atletizm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük gelişme göstermiştir. Özellikle eğitim kesiminin ilgi alanı olmuştur².

Orta dereceli okullarda beden eğitimi dersleri içerisinde atletizmin öğrencilere anlatılması (sunuluşu) esnasında karşılaşılan güçlükler araştırma konusu olmuştur.

Eğitim bireyin tüm yaşamı boyunca sürmekte ve yaşam boyu edindiği tecrübelerin bütününe kapsamaktadır. Oysa bireyin yaşam boyu süren eğitiminin; okulda planlı programlı, olarak yürütülen kısmı bireyin öğretimini oluşturur³.

Ayrıca eğitimin ferdi, yaşadığı ortam içerisinde üretken kılacak görevleri yanında, günümüz eğitim anlayışı içinde öğrencilerin uyum güçlerini yenerek, onların her yönüyle bir bütün olarak gelişmesini ve fertlerin hayata hazırlanmalarında önemli bir rol oynamak gibi hedefleri vardır⁴.

Ülkemizde de eğitim, toplum yapısını değiştiren ve topluma rahat iyi yaşama seviyesi sağlayan, dinamik bir sosyal kuvvet olarak kabul edilmiştir. Eğitim bireyi sosyal hayata hazırlama gibi önemli bir rolü üstlenirken, kişinin sağlıklı bir fiziğe kavuşması ve bu özelliğini geliştirebilmesi için beden eğitimi ve spora düşen görev çok önemlidir. Beden eğitimi ve spor, vücut yapısını geliştirici ve eğitici olmasının yanında fikir ve ruh eğitiminde de önemli rol oynamaktadır.

2. AKYOL, Avni...: "Cumhuriyetin Ellinci Yılında Sporumuz", Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını, Ankara, 1974, s.66.

3. VARIŞ, Fatma.: "Eğitim Bilimine Giriş", Ankara Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1985, s.20.

4. BÜYÜKKARAGÖZ Savaş: "Orta Dereceli Okullarda Rehberlik ve Eğitsel Kollarla İlgili Programların Uygulanması", Selçuk Üniversitesi Dergisi, Sayı 2, Konya, 1988, s.109.

20. yüzyıldaki gelişmelere paralel olarak beden eğitimi ve sporda farklı bilim dallarındaki gelişmelerden faydalanarak insanlara birlikte yaşama, mücadele ve başarı kazanma arzusunun gelişmesine hizmet edici metot ve prensipler bütünü haline gelmiştir. Sporu sosyal bir bilim dalı olarak kabul edersek diğer sosyal bilim dalları gibi beden eğitimi sporda yapıldığı toplumun siyasal, sosyal, kültürel yapılarından etkilenecek bulunduğu toplumun siyasal, sosyal, kültürel yapılarına göre biçimlenerek anlam kazanmaktadır⁵.

Beden eğitimi vücudun yapı ve fonksiyonunu geliştirebilmeyi, eklem ve kasların kontrollü ve dengeli bir biçimde gelişmelerini sağlamayı okul çağı sonrası iş ve boş zaman faaliyetlerinin süresi içinde harcanan fiziki gücü en ekonomik tarzda kullanmayı, dolayısıyla organların kontrolüne metotlu bir şekilde hareket etmesini öğreten bir faaliyetler sistemidir. Kişinin kalıtsal fizik ve güç yeteneklerini, ruhsal, toplumsal ve karakter kişiliğini geliştirme eğitimidir. Ayrıca, iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmanın başlıca unsuru olan insan gücünün beden ve ruh sağlığını sağlayıcı ve bütünü ile yapının dengeli olarak geliştirilmesi ile ilgili faaliyetlerdir⁶.

Beden eğitimi ve spor ferdin keşfedilememiş özelliklerini ve yaratıcı yönünü harekete geçiren önemli bir faktördür. Sadece fiziksel hareketler bütünü olarak düşünülmemelidir. Bireyin hareket tecrübeleri ile oluşturduğu bir değişim sürecidir. Beden eğitimi insan bütününe oluşturan fiziki, ruhi ve zihni niteliklerin bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılması için rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin tümüdür.⁷

5. BİLGE, Nalan :”Tür-kiyede Beden Eğitim Öğretmeninin Yetiştirilmesi”, Ofset Repromat Matbası, Ankara, 1989, s.9.h

6. KETEN, Mustafa: Türkiye’de Spor , Polat Ofset ,İstanbul , 1993 , s. 15.

7. D. P. T., a. g. e. , s. 66.

Günümüzde spor pek çok ülkede beden eğitiminin temel bir metodu olarak kullanılmakta ve beden eğitimi faaliyetlerinin, büyük bir kısmı spora dönük gayelere hizmet etmektedir. Beden eğitimi faaliyetlerinin önemli bir bölümü yarışma formuna dönüşmüş ve spor olarak tanımlanıp⁸ beden eğitiminin temel metodu olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Spor, yenme muktedir olma gibi insan iç güdüsünü tatminini, amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici-bütünleştirici, fiziki, ruhi ve zihni faaliyetler olarak tanımlanır.⁹ Sporcu açısından bakıldığında, yarışma kazanmaya dönük fiziksel, zihinsel ve teknik bir çaba; izleyenler (seyirci) açısından bakıldığında heyecan ve estetik içeren sanatsal bir süreç; genel bütünlüğü, içinde de, anatomi, fizyoloji, ortopedi, biyomekanik, psikoloji ve farmakoloji gibi disiplinlerin yardımıyla gelişen, sürdürülen bir bilimsel oluşumdur.¹⁰

İnsan ruhundaki mücadele ve başarıma azminin, tabiat ve sosyal yapı ile karşılıklı ilişki kurmak suretiyle sistemli ve adil belirli kurallar içinde hayatı pahasına fizik, moral toplumsal ve karakter kişiliğinin yarışmaya dönüşmesidir.¹¹ Mustafa Erkal ise sporu, bireyin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, ferdi veya toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziki geliştiren rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur.¹²

Bu tanımlarda elde edilen bilgilerin ışığı altında bireyin, yenmek, kendini yenilemek, ilerleme kaydetme ve başarılı olmak arzularını gerçekleştirdiği bir olgu olarak karşımıza çıkan spor, bir anlamda da yarışma ve kazanma ile kendini kabul ettirme olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak kazanma ile birlikte kaybetmek de sporun karakteristik özelliklerinden birisidir. Kişinin

8. KETEN , Mustafa : a. g. e. ,s. 12.

9. D. P. T. , a. g.e . , s. 35.

10. KURTAN, Fişek : 100 Soruda Türkiye Spor Tarihi , Gerçek Yayınevi , İstanbul , 1985, s. 43.

11. İŞCAN, Fehmi : Türkiye’de Spor , Milli Eğitim Yayınevi ,Ankara , 1988, s.12.

12. ERKAL, Mustafa : Sosyolojik Açından Spor , Filiz Kitabevi, İstanbul, 1982 , s.120.

kazandığı an sevindiği kadar yenildiği zamanda yenilgiyi kabullenmesi de sporun gerçek anlamına kavuşması için temel unsurlardan birtanesidir¹³ .

Bu araştırmada lise beden eğitimi dersleri müfredat programında belirtilen beden eğitimi dersleri genel amaçları ile Atletizm eğitimi için belirlenen amaçların gerçekleşmesi için Atletizm eğitimi için ne tür çalışmalara yer verildiği ve Atletizm eğitiminin öğrencilere aktarılmasında, anlatılmasında, öğretilmesinde karşılaşılan problemlerin neler olduğunu belirleyerek, lise beden eğitimi dersleri müfredat programlarında düzenleme ve iyileştirme ve geliştirme çalışmalarına yön vermeyi amaçlamıştır.

B. PLAN VE METOD

Araştırmamızda, yüz yüze görüşme yöntemi ile kabul ettiğimiz hipoteze ters düşmemesi için tesadüfi belirlenen 100 ğretmen ve 300 ğrenci olmak üzere toplam 400 anket çalışması yapıldı. Anket toplam 81 sorudan oluşmaktadır. Sorular tek tek soru bazında değilde amaç bazında değerlendirilmiştir.

Araştırmanın birinci bölümünde; araştırmanın amacı ve kapsamı ile ilgili bilgi verilmektedir.

İkinci bölümünde; Türk Spor Eğitiminin tarihi gelişimi ve eğitimde sporun nemi, Türk Spor Eğitiminin tarihi gelişimi, beden eğitimi ve sporun amaçları, eğitimde sporun nemi, Türk Milli Eğitimi'nin amaçları, okullarda spor eğitiminin hedefleri, dünyada ve Türkiye'de atletizmin tarihi gelişimi ele alınmıştır.

nc bölümünde; anket sonucu lise beden eğitimi dersleri müfredat programında belirtilen beden eğitimi dersleri genel amaçları içerisinde atletizm eğitiminin uygulama seviyesi belirlenmeye çalışılmıştır.

13. ATEŞOğLU, Mediha : Sporda Erdemlik , G. S. B. Yayınları, Ankara, 1974, s. 13.

Dördüncü bölümde ise; verilerden elde edilen bilgiler doğrultusunda beden eğitimi dersleri içerisinde yer alan atletizm eğitiminin uygulanmasına yönelik önerilerin sıralandığı sonuç bölümünden oluşmaktadır.

II. TÜRK SPOR EĞİTİMİN TARİHİ GELİŞİMİ VE EĞİTİMDE SPORUN ÖNEMİ

A. TÜRK SPOR EĞİTİMİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

İnsan topluluklarını millet yapan kültür unsurlarından biriside spordur. Spor kişisel olduğu kadar, sosyal bir olaydır. Türk milletinin sosyal oluşan spor tarihinin, çağlar içindeki akışında, yaşadıkları ortam, meydana getirdikleri spor olaylarında etkili olmuştur.

Tarih Türkleri çok eski zamandan beri sporcu bir millet olarak kaydeder. Bugün hala, dünya devletlerince dilden dile dolaşan “Türk gibi kuvvetli” cümlesini bir darb-ı mesel gibi söyleten tılsım, uzun asırların anlayışını ifade eden bir vecizedir. Bu söz, üç beş asır gibi nisbeten yakın sayılabilecek bir tarihin değil, bir kaç bin senelik bir tarihin Türk hayatına mal ettiği vasıftır.¹⁴

Türk denince akla yiğitlik, askerlik, cengaverlik ve fetih gelir. Bu vasıfların özünde ise “Beden kültürü sporculuk yatmaktadır.” Günümüzün inceleme imkanlarının çok sınırlı kaynaklara dayanmasına rağmen, eldeki tarihi belgeler ve bulgular göstermektedir ki,

14. GÜVEN , Özbay, : Türklerde Spor Kültürü , Türk Dil Kurumu Yayınları , S. 57, Ankara , 1992, s.1.

Avrupa'nın henüz medeniyetten uzak bir hayat sürdüğü dönemlerde Orta Asya'da yaşayan Türkler beden kültürüne ve spor hareketlerine büyük önem vermişlerdir. Tarih Türkler'i en eski dönemlerden beri sporcu bir millet olarak kaydetmektedir. Türk spor tarihinde, milli tarihin hatta dünya tarihinin çok önemli bir bölümünü oluşturur.¹⁵

Orta Asya'dan göç edip Ortadoğu ve Anadolu'da devlet kuran Türkler sporu, büyüyüp gelişmede askeri bir güç olarak kullanabilmişlerdir. Bu nedenle kurdukları devletler hep uzun ömürlü olmuştur.

Geçmişten çağımıza kadar akıp gelen zaman tüneline sağlıklı insana önem vermeyen hiç bir devlet yoktur. Türklerin bu konuda en kötü şartlarda dahi güçlü kalmaya özen gösterdikleri bir gerçektir. Spor vücudu daima faaliyetlerde bulundurduğu için vücudun zamanından önce yıpranmasına engel olur.

Başta Hakanlar, Kağanlar daha sonra Sultanlar ve Padişahların sporla uğraştıkları ve bu uğraşlarını, devletin her yerine yaydıklarını tespit ettik. Onların, sporun devlet içerisinde teşkilatlanmasına da ön ayak oldukları bir gerçektir.¹⁶

Türk sporunun ve sporculuğunun pek parlak bir ananesi vardır. Türk sporuna ait mevcut eserler, araştırmalar bu ananenin her devirdeki kuvvetli belirtilerini bize kadar nakletmişlerdir.

Türkler'in hareketli hayatlarının sürdüğü Müslümanlık öncesi dönemlerde, Asya bozkırlarında yaşanan göç hayat tarzı, Türk toplumunda kahramanlık ve cengaverlik geleneğinin yerleşmesinde etkili olmuştur. Türkler, spora daha çok vakit ayırarak, kahramanlık yani, Alp'lik geleneğini devam ettirmişlerdir. Eski Türklerde spor; Hun, Göktürk, Harzenşahlar, Samanoğulları, Selçuklular, Osmanlı İmparatorluğu ve diğer Türk devletlerinde büyük aşamalar kaydederek yapılmıştır. Bu sporlar kısaca

15. YILDIZ, Doğan : Türk Spor Tarihi, İstanbul , 1979, s . 27.

16. İŞCAN, Fehmi : Türklerde .Spor, M. E. B. , Ankara, 1988, s. 8.

şöyledir; Güreş, avcılık, atıcılık, binicilik, kılıç, okçuluk, cirit, çöğen, gökbörü, tebük, tomak, kayak, matrak gibi sporları, Türkler ananevi ve yarışma şeklinde eskiden beri severek yapmışlardır. Güreş, binicilik, cirit ve okçuluk gibi sporlar daha sonraki yıllarda çok gelişerek ata sporuna dönüşmüşlerdir.¹⁷

Türkler islamiyeti kabul ettikten sonra (M.S.932) beden eğitimi spor anlayışını eski Türklerde olduğu gibi aynen devam ettirmişlerdir. Yetişen büyük Türk filozofları da beden eğitiminin önemini belirtmişlerdir. Bunlardan biriside İbn-i Sina'dır.(M.S.980-1037)¹⁸

İbni Sina, hastalanmadan önce korunma denen hıfzıssıhha(hijyen) konusunda işlemiş ve beden eğitimini bu amaçla gerekli görmüştür.

Hareket, insanın günlük hayatında kendiliğinden yapıldığı gibi arzu ve planlı şekilde yapılırsa yararı fazla olur ve o zaman gerçekten beden eğitimi sayılır. Beden eğitimi dersinde çocuklara yaptırılacak hareketler şunlardır; yürüyüş, yüksek atlama, top oynama, ip atlama, koşma, güreş, ata binme, kılıç oyunu öğretilmelidir.¹⁹

Selçuklulardaki (M.S. 1040-1299) beden eğitimi spor anlayışı da eski Türkler'in beden eğitimi spor anlayışının bir devamıdır. Oğuz töreleri ve beden eğitimi spor anlayışı fazla bir değişikliğe uğramadan Selçuklulara kadar uzanır. Alp'lik töresi de bunlardan biridir.

17. GÜVEN, Özbay : a. g. e., s. 51.

18. BİLGE, Nalan : a.g. e. , s. 1.

19. AKYÜZ , Yahya : Türk Eğitim Tarihi , A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yay. , No: 160, Ankara , 1989 , s. 8.

Selçuklularda Alplik, yiğitlikten daha üst bir basamaktı. Bir yiğidin alp olabilmesi için bazı şartları taşıması gerekiyordu. Bu şartlar şunlardır; cesur, kuvvetli, gayretli olmalı, iyi bir ata, özel elbiseye, oka-yaya ve kılıca sahip olma, dostu, arkadaşı ve sevdiği bir eşinin olması v.b saydığımız bu şartların yanı sıra iyi ata binmesi, ok-yay, kılıç kullanması da gerekmektedir.

Selçuklular döneminde ortaya çıkmış olan “Ahilik” teşkilatında, silah kullanma (ok-yay-kılıç) ve beden kültüründe öğretilirdi. Böylece, ahi teşkilatları topluma dönük hizmet verdikleri için Osmanlı devletinin ilk yüzyıllarında etkili olmuş. Bu teşkilatlar daha sonraları, başarılı pehlivanların ihtiyaçlarında (maddi-manevi) üstlenmişlerdi.²⁰

Osmanlı devleti Türkler’in tarihte kurmuş oldukları önemli devletlerden biridir. Asya’dan, Avrupa’dan, Afrika’ya kadar uzanan geniş topraklarda yarım asırdan fazla egemenliklerini sürdürmüş olmaları, ataları gibi beden, zihnen ve ruhen kuvvetli olmalarından dolayıdır.

Tanzimattan önceki dönem(1299-1839) içerisinde Osmanlı devleti Beden eğitimi ve sporu, atalarında olduğu gibi savaş eğitimi amacıyla, yani topraklarının savunması, savaş gücünün sürdürülmesi olarak uygulamış ve teşkilatlandırmışlardır. Bundan dolayı Osmanlı devletinde Beden eğitimi, spor eğitimi kurumlarında ders değilde talim olarak yer almıştır.

Osmanlı devletindeki Beden eğitimi sporun talim olarak yer aldığı eğitim kurumları:

- Saray eğitim-öğretim kurumları

- Askeri eğitim öğretim kurumları

20. BİLGE , Nalan : a. g. e. , s. 12.

- Halk eğitimi veren kurumlardan Tekkeler

Saray eğitim-öğretim kurumlarından olan Enderun mektebinde talim olarak Beden eğitimi ve sporun yapıldığını öğreniyoruz.

Enderun mektebi; Hristiyan tabaadan alınan yetenekli çocukların (devşirme oğlanları) gerçek Müslüman, iyi güvenilir, başarılı devlet adamı, asker olarak eğiten, yetiştiren ve içlerinde sanatçı ruhlu olanların yada yeteneklerini geliştirip ortaya çıkaran bir eğitim öğretim kurumuydu. Böylece okul, orduda ve sarayda görev alacak çeşitli elemanları yetiştirmekteydi. Okulun ilk icraatı II. Murat (1421-1451) zamanındadır. Düzenlenmesi ve gelişmesi ise Fatih zamanında olmuştur. Özellikle II.Mahmut zamanında Enderun, Müzik, Beden eğitimi sporda çok büyük gelişme göstererek zamanın Müzik ve Beden eğitimi spor akademisi haline gelmiştir. Yine bu dönemde okula, Beden eğitimi sporda zamanın en yetenekli, bilgili kişileri getirilerek öğrencilerin daha iyi eğitilip yetiştirilmeleri sağlanmıştır. Okulda, medreselerde okutulan konulardan başka, Türk örf ve adetleri, nezaket kuralları, askeri sporlar ve Beden eğitimi verilerek öğrencilere hem özel hem de toplum yaşantısında düzenli ve disiplinli davranışlar kazandırılmaya çalışılmıştır. Beden eğitimi ve spordan; binicilik, güreş, atlama, koşu, okçuluk, cirit atma gibi talimler yaptırılmıştır.²¹

Şehzadeler de küçük yaşta Şehzadeğah Mektebi'nde okumalarının yanı sıra Beden eğitimi spor talimlerinde tabi tutulurlardı. Böylece Osmanlıların ileride padişah olmaya aday olacak Şehzadelerinin çocukluk yıllarında öğrenimlerinin yanı sıra güçlü bir Beden eğitiminden de geçmeleri gerekmekteydi. Şehzadelerin yaşları ilerleyip Amasya, Edirne, Manisa gibi önemli illerin valiliklerine tayin edilince, bu illerin iyi ve başarılı sporcuları da onlara eğitmen olarak görevlendirilirdi. İlerde padişah olacak şehzadelerin bedensel ve ruhsal yönden güçlü olmaları, iyi yetişmiş olmaları sağlanmaya çalışılırdı. Şehzade padişah olursa

21. UNAT , R. Faik : Türk Eğitim Sisteminin Gelişimine Tarihi Bir Bakış , M. E. Basımevi , Ankara , 1964 , s.137.

yine Beden eğitimi ve sporla ilişkisini kesmez görenek olduğu için saltanat çıkışlarında Enderun'daki sporcuların yaptıkları çeşitli spor müsabakalarını seyrederdiler.²²

Askeri eğitim-öğretim kurumlarından olan acemi oğlanlar mektepleri ile Cambazhanelerde de Beden eğitimi ve spor, askeri talim olarak yaptırılırdı. Acemi oğlanlar mektebinde öğrencilere askeri talim ve spor yaptırılırdı.

Osmanlılarda Beden eğitimi sporun iyi asker yetiştirmek amacı ile, askeri okullarda da talim olarak yapıldığı bilinmektedir. Bu yeni askeri okulların açılmasıyla batılı anlamda Beden eğitimi sporun da (yani beden eğitimi sporu, hem talim hemde eğitimin bir parçası olarak görülen fikir.) bu yeni açılan okullarda ders olarak yer almaya başladığını görüyoruz. Örneğin açılan askeri okullarda “Harbiye ve Askeri idadilere” lüzumlu alet ve tesisler yaptırılarak cimmastik dersi programları konmuştur.(1863)²³

Tanzimat dönemiyle birlikte beden eğitimi sporun Batı'da olduğu gibi hayata dönük bir ders olarak kabul edilip, okulların ders programlarında yer almaya başlamıştır. Zaten ilk yenileşme hareketlerinin (1773-1839) olduğu dönemlerde açılan askeri okullardan harbiye ve askeri idadilere lüzumlu aletler ve tesisler yaptırılarak, Beden eğitimi spor cimmastik dersi olarak ders programlarında yer almaya başlamıştır.(1863)

1863-1903 “ Türk spor tarihinde” sporun Beden eğitimine bağımlı olarak geliştiği dönem olarak adlandırılır.²⁴ Yani bu dönemde Beden eğitimi spor, okullarda cimmastik dersleriyle özdeşleştiği dönemdir. Harbiye'ye ilk olarak “Martini” adındaki bir

22. KETEN, Mustafa : a. g. e. ., s. 37.

23. UNAT , R. Faik : a. g. e. ., s. 37.

24. FİŞEK , Kurtan : a. g. e. ., s.43.

ecnebi, cinnastik dersi 6ğretmeni olarak tayin edilir. Daha sonraları kitapsız tedrisatın eksik olacağı düşünölerek, askeri mütercim olan Miralay Mustafa Hami Bey'e bir cinnastik kitabı yazması vazifesi verilir.²⁵

Harbiye ve askeri idadilerden sonra, 1884'de Bahriye Mektebi'nin de eğitim öğretim programına cinnastik dersi konur²⁶. Böylece günümüzden 124 yıl önce askeri okullarımızda batılı anlamda Beden eğitimi spor dersinin cinnastik dersi ile özleştirek tatbikatına başlanmış olur.

1869 yılında, Osmanlı devletindeki eğitimi düzenleyen nizamnamelerden biri sayılan "Maarif-i Umumiye Nizamnamesi" yayınlanır. Bu nizamnamenin okul programları kısmında, sıbyan mekteblerinden Darülfününe kadar olan bütün okullarda öğretilecek dersler ve saatleri belirtilmiştir. İşte bu nizamname erkek rüştiyelerine cinnastik dersinin de konduğunu göstermektedir.²⁷ Bu nizamnamede yer alan dersler daha sonraları bir çok değişikliklere uğramışlardır. Ondan dolayı 1874 yılında erkek rüştiyelerinin ders programlarında cinnastik derslerine yer verilmemiştir. Bu yüzden o yıllarda orta dereceli okullarda Beden eğitimi spor dersi askeri okullarda olduğu gibi kendini tam olarak kabul ettirip programa girememiştir.

Beden eğitimi spor dersinin cinnastik adıyla, okul programlarına askeri okullar aracılığıyla girdiğini ileri sürerlerken Beden eğitimi spor tarihimizde önemli yer alan, eğitimcilerimizden Selim Sırrı Tarcan ise, Beden eğitim sporunun ders olarak okul programlarımıza ilk olarak Galatasaray Lisesi ile girdiği anlaşılmaktadır.²⁸

1 Eylül 1896 yılında "Mektebi Sultani" adıyla açılan Galatasaray Lisesi Fransız eğitim sistemini kendine örnek alarak açılmıştır. Böylece Türk kültür yaşantısında Batı'ya açılan bir pencere pozisyonunda olan Galatasaray Lisesi yepyeni bir

25. GÖKDAĞ, Cemal : Beden Terbiyesinin Okullara Girişi, Beden Terbiyesi Spor Dergisi , 1939.
(İkinci kanun)

26. UNAT, R.F. : a. g. e. , s. 37.

27. OKAN, Kenan : Türk Spor Tarihi, Mektupla Öğretim Yay. , Ankara, 1975, s. 6.

28. TARCAN, S. Sırrı : Beden Terbiyesi Tarihi , Maarif Vekaleti Devlet Matbaası , İstanbul, 1928, s. 140.

programlar faaliyetine geçerken müfredat programında cimnastik dersine yer vermiştir. Okulun açıldığı ilk yıllarda görev alan öğretmenlerin çoğu Fransa'dan getirilmişti. Fransa'dan getirilen öğretmenler arasında beden eğitimi öğretmeni de vardı. Galatasaray Lisesi, Türk Beden eğitimi spor tarihinde önemli yeri olan okullarımızdan birisidir. Türk sporuna yön verecek eğitimci ve sporcular Galatasaray Lisesinden yetişmiştir. Selim Sırrı Tarcan, Faik Üstünidman, Vildan Aşır Savaşır. Ayrıca bir çok Batı tarzındaki spor branşlarının da bu okulda başladığı bilinmektedir. 1870 atletizm, 1873 yüzme, kürek, 1898 bisiklet²⁹ yine 1905 yılında kurulan Galatasaray Kulübü'nün ilk üyeleri ve sporcularının da Galatasaray Lisesi (Mekteb-i Sultani) öğrencileridir.³⁰

Yabancı okullardan olan “Robert Kolej” de Türk spor tarihinde yer alan okullardan biridir. Çünkü basketbol ve su topu(1904) gibi spor branşları ilk olarak Türkiye'ye bu okul vasıtası ile yayılmış ve ilk müsabakalar da yine bu okul aracılığıyla yapılmıştır. İlk deneme su topu müsabakası ve basketbol maçı bu okulda yapılmıştır.³¹

1903 yılında ise, ilk yerli kulüp olan “Beşiktaş Terbiye-i Bedeniye Mektebi”adıyla Beşiktaş kulübü kurulur. Beşiktaş kulübünün ardından 1905’de “Galatasaray Terbiye-i Bedeniye Kulübü” ve 1907’de Fenerbahçe kulübü açılır.³² Böylece dönemin sonuna doğru, Türk spor tarihinde “İlk federe Teşkilatlar dönemi” (1903-1913) başlar.³³

Bu dönem içinde, beden eğitimi spora önem veren ve üstünde duran eğitimcilerimiz şunlardır: Emrullah Efendi (1858-1914) Eğitim tarihimizde olduğu gibi beden eğitimi spor tarihimizde de önemli yer tutmaktadır. Çünkü o, Maarif Nazırı olduğu dönemlerde; öğretmen okullarına, sultanilere, liselere beden eğitimi spor dersini koydurmuş ve bu dersin önemle ele alınmasında

29. HİÇYILMAZ, Ergun : Sporda Batılılaşma Hareketleri, Eseniş Lisesi Koruma ve Yaşatma Derneği, Eğitim ve Spor Yayını, S.1, İstanbul, 1983.

30. SOMALI, Valo : Beşiktaş Tarihi, İstanbul, 1978, s. 203.

31. GÜVEN , Alptekin : Ansiklopedik Spor Dünyası, Yelken Matbaası, İstanbul, 1982, s. 930.

32. SOMALI, Valo : a. g. e. , s. 204.

33. FİŞEK,Kurtan: Spor Yönetimi, A.Ü. S . B. Fak . Yay. , Ankara, 1983, s. 266.

istemmiştir.³⁴ Türk edebiyatında ve eğitim tarihimizde yer alan Teyfik Fikret (1867-1915) Beden eğitimi sporunda eğitim içinde yer verilmesi gerektiğini savunan eğitimcilerimizdendir. Satı Bey(1880-1968)Beden eğitimi spor dersinin çeşitli düzeylerdeki okulların programlarında yer alması ve bu dersin gelişmesi için çalışmış olan eğitimcilerimizdendir.³⁵ Ethem Nejat (1882-1921) Çeşitli illerin öğretmen okullarında müdürlük, beden eğitimi spor, pedagoji öğretmenliği yapmış olan eğitimcilerimizdendir. Bedence sağlam gençlerin yetiştirilmesini ısrarla belirtmiş ve beden eğitimi spor dersinin okullarda yer alması için çok çalışmıştır. Galatasaray lisesinin beden eğitimi öğretmeni olan Ahmet Robenson ilk basketbol kitabını Türkçeye çevirmiştir(1911).³⁶

Türk beden eğitimi spor tarihinde önemli yeri olan eğitimcilerimizden biride Selim Sırrı Tarcan'dır. Selim Sırrı Tarcan aynı zamanda Kurtuluş savaşını destekleyen ve milletin bağımsızlığı için çalışan eğitimcilerimiz arasında yer alır. Selim Sırrı Tarcan, Türk beden eğitimi spor tarihimize yön veren eğitimcilerimizdendir. Bu zat hayatın her döneminde beden eğitimi sporun gün ışığına çıkması ve toplum tarafından benimsenmesi için çalışmıştır. Fikirlerini bizzat uygulayarak ortaya koymaya çalışmıştır. Beden eğitimi sayılan vücut hareketlerini, felsefenin temeli haline getirmiş ve milletin bedence hareket halinde olması gerektiğine inanmıştır. Bu inaçlardır ki meydanlarda, okullarda cimnastiği yaymaya, kabul ettirmeye çalışmıştır.

Beden eğitimi sporun eğitimdeki önemini çok iyi kavrayan Tarcan, beden eğitimi spordaki eleman eksikliğini daha o yıllarda anlayarak, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir okulun açılması gereğine inanmıştır. Ondan dolayıda 1908 yılının sonuna doğru, Mercan yokuşunda büyük bir hanın içinde “Terbiye-i Bedeniye Mektebi”ni açar. Açılan bu özel okulun

34. ERGÜN, Mustafa : Emrullah Efendinin Hayatı , Görüşleri ve Çalışmaları, Dil- Tarih ve Coğrafya Fakültesi Der., C.1, S. 1-2, Ankara , 1982, s. 736.

35. Koçer, Hasan Ali : Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu, Uzman Yay. , Ankara, 1987, s. 174.

36. AKYÜZ, Yahya : Türkiye’de Öğretmenlerin Toplumsal Değişmedeki Etkileri, Doğan Basımevi, Ankara, 1978, s. 159.

programında cimnastik, kılıç, boks ve atıcılık dersleri vardır. Ve okul daha önce Fransa'dan gelmiş olan cimnastik öğretmenlerinin açmış oldukları özel okullardan pek farklı değildir.³⁷

Cumhuriyet ilan edildikten sonra Atatürk beden eğitimi spor faaliyetlerini milli eğitimin temel unsuru saymıştır. Atatürk beden eğitimi sporun, önemini belirterek, ders olarak örgün eğitim içinde yer almasını ve önemsenmesini sağlamıştır. Ayrıca her yaştaki kişiyede spor imkanının sağlanması gerektiğini belirtmiştir.³⁸ Cumhuriyetle birlikte, beden eğitimi dersi üniversiteler dışında tüm örgün eğitim kurumlarında (ilk, orta, lise, meslek ve teknik okullar, öğretmen yetiştiren okullar) haftada bir veya iki saat olarak müfredat programlarında yer verilmiştir.

Genel liselerde beden eğitimi 1927 yılı müfredat programlarında lise 1 ve 2 de, 3'te birer saattir. Hıfzı Doğan'a göre 1924-1980 yılları arasındaki dönemde diğer ders saatleri içindeki yeri %49 dur. Hıfzı Doğan yine 1934-1972 yılları arasında lise fen programında okul zamanının derslere göre dağılımının beden eğitimi açısından hesabı yine %49 olarak bulunmuştur. Kız meslek liseleri programlarında spor eğitimi 1929 yılında 1 ve 2'nci sınıflarda ikişer saattir. 3 sınıfta yoktur. 1933-1936-1942-1947 yıllarında 1ve 2'nci sınıflarda birer saattir. 3 sınıfta yoktur. 1936-1970 de 1-2-3 de birer saattir. 1970 yılından sonraki programda 1'nci ve 2'nci sınıfta ikişer, 3 sınıfta birer saat beden eğitimi vardır. Öğretmen meslek liseleri 1924 yılında 2'nci sınıfta birer saattir. Son sınıfta yoktur. 1931 yılında 1-2'nci sınıfta ikişer saattir ve 3 yoktur. 1932 yılında 1 ve 2 de ikişer saat, 3 de birer saattir. 1937 yılında her üç sınıfta birer saattir. 1953 yılında her iki sınıfta ikişer saattir.³⁹ Ancak 1981-1982 öğretim yılında yapılan düzenlemeye göre lise 1 de iki, lise 2 ve lise 3 de birer saattir.⁴⁰ Ayrıca 1983 yılında itibaren de üniversitelerde seçmeli ders olarak müfredat programına konur.⁴¹

37. BİLGE, Nalan : a. g. e. , s. 52

38. TEZCAN, Mahmut : Atatürk ve Spor , Eğitim ve Bilim Dergisi , S: 40, Kasım, 1982 s. 19.

39. DOĞAN, Hıfzı : Türk Orta Öğretim Sisteminin Değerlendirilmesi , İstanbul , 1972, s. 119.

40. AKYÜZ, Yahya : a. g. e. , s. 221.

41. BİLGE, Nalan : a. g. e. , s. 63.

B. BEDEN EĞİTİMİ VE SPORUN AMAÇLARI VE EĞİTİMDE SPORUN ÖNEMİ

Çağdaş beden eğitimi sisteminin amacı, genel eğitimin amaçlarına uygun olarak insanların manevi zenginliğini, ahlaki temizliğini ve fiziki uygunluğunu uyumlu bir şekilde geliştirmektir. Çağdaş beden eğitimi sisteminin amacı, uzun ömürlülüğü, yaratıcı emeği, vatani korumayı ve fiziki bakımdan yetenekli mükemmel insanlar yetiştirmektir. Ayrıca çağdaş beden eğitimi, modern toplumun oluşmasından ihtiyaç duyulan ve bu nedenle genel eğitim sisteminin ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilen önemli bir eğitim aracıdır. Bu eğitim sistemi insanların kendisinde manevi zenginliği, ahlaki temizliği ve fiziki olgunlaşmayı uyumlu bir şekilde geliştirirken diğer taraftan her yönüyle gelişmiş insan olmasının avantajlarında hayata geçirmeyi hedef alır.⁴²

Eğitimin önemli bir parçası olan Beden eğitimi ve sporun iki temel amaç etrafında toplamak mümkündür.

1. Beden eğitimi ve sporun temel amacı; kişilerin, fiziksel etkinlikler, yani hareketler yolu ile eğitimini sağlayarak her kişinin hareket kapasitesinin en üst düzeyine çıkmasına yardımcı olmaktır.

2. Beden eğitimi ve sporun özel amaçları; kişilerin fiziksel gelişimlerine, yani fizyolojik kapasite ve özelliklerinin en iyi biçimde gelişmesine yardımcı olma, sağlıklı olabilmek için iyi yaşama alışkanlıkları kazandırma, çok çeşitli motor becerileri geliştirecek günlük fiziksel etkinliklere katılma isteği uyandırma, beden eğitimi ve spor etkinliklerinin önemini kavrama, çevresine uyum sağlamasına yardımcı olma, iyi ve arzu edilen sosyal alışkanlıklar kazanmasına yardımcı olma, grup ve takım etkinlikleri yoluyla başkaları ile sosyal ilişkide bulunarak onlarla anlaşılma ve dolayısıyla sağlıklı bir iş birliği yapabilmeyi

42. CAN , Yusuf : “Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisinin Güncel Sorunları” , I. Uluslararası Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisinin Güncel Sorunları Paneli, Erciyes Üniversitesi, 29-30 Mayıs 1995.

geliştirme, iyi bir lider ve aynı zamanda iyi bir izleyici olabilme ve sorumluluklar kabul edebilme özellikleri geliştirme, spor etkinlikleri sırasında kendine güvenerek ve bilinçli olarak hareket etmesini sağlama, kurallara uyma yani kurallar geliştirme ve duruma göre kurallarda değişiklikler yapmanın önemini kavrama, başkalarına karşı dürüst, hoşgörülü ve saygılı davranmayı geliştirme, kendini gerçekleştirme, güçlü ve zayıf yönlerini tanıyarak sınırlılıklarını bilme, kendine güven duyma ve davranışlarını kontrol edebilme, demokratik bir ortamda başkaları ile yarışmak ve sonuçta yenmek ya da yenilmek gibi durumlarla karşılaşarak deneyim kazanma, boş zamanlarını yararlı bir biçimde kullanmayı aşılama.⁴³

Spor ve beden eğitimi ferdin keşfedilmemiş özelliklerini ve yaratıcı yönünü harekete geçiren bir önemli faktördür.⁴⁴

Beden eğitimi ve spor, eğitim amaçlarının çoğunun, hareketler yoluyla kazandırılı-bileceği bir disiplindir. Beden eğitimi, tarih boyunca savaşa hazırlık, sağlıklı olmak gibi amaçların yanı sıra zihinsel, duygusal, toplumsal becerilerin kazanılması amacını taşımıştır. Eğitimde beden eğitiminin amaçları üzerinde duran pek çok düşünür vardır. Bunlardan Dewey, bireyin gereksinimlerinden, ihtiyaçlarından hareketle yaratıcı etkinliklere önem veril-mesi gerektiğini vurgulanmıştır. Türk toplumunda beden eğitimi ve sporda, askeri ve siyasal amaçlara öncelik verilmiştir. Beden eğitimi bireyi, motor, zihinsel ve duygusal yönden geliştirmeyi amaçlar.⁴⁵

Bir eğitim şekli olarak sporu fiziki ruhi bir eğitim olarak düşünürsek, spor ile eğitimin özdeş olduğunu belirtebiliriz. Eğitim, genel anlamı ile yetişkin nesiller tarafından sosyal hayata hazır olmayan nesiller üzerinde uygulanan bir işlemdir. Eğitim, eğitimden faydalananların sosyal tabakalaşma pramidinde yukarı doğru hareketlilik kazanmaları ile elde edebilecekleri sosyal statü sayesinde meslek sahibi olmalarına da zemin hazırlamaktadır.

43. TAMER,Kemal : Beden Eğitimi ve Oyun Yönetimi,T.C.Anadolu Üniversitesi yayınları
No: 200, Nisan 1987, s 9.

44. ERKAL,Mustafa a.g.e. , s.120.

45. KARAGÖL,Tansu: Beden Eğitimi Öğretim Yöntemleri, T.C.Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 589
Temmuz 1993, s.9

Eğitim, bilgi davranış ve kabiliyetlerin geliştirilmesi ve kazandırılması için uygulanan sürekli faaliyetler dizisidir. Toplum hayatını bu derece geniş kapsayan eğitim gibi bir disiplinin bir sistem içinde sosyal hayatta oynadığı rol büyüktür. Bu bakımdan, bir sporcu ve sportif faaliyetleri eğitim kapsamı içinde düşünmekteyiz. Fertlerin sosyalleşmesine yardımcı olan, sosyal münasebetleri ve toplumun sosyal bakımdan kalkınmasında rol oynayan eğitim, faaliyet sahası itibariyle de geniştir ve toplumun bütünü ile kapsayan sosyolojinin çemberi içinde düşünölmektedir. Diğer taraftan, eğitim bir üretim faktörü olarak insan unsurunun niteliğini geliştirmekte, onun üretiminde ve daha geniş anlamda sosyal hayatta daha başarılı hale gelmesini sağlamaktadır.

Bir sosyal olay olarak spor, eğitim kapsamı içinde düşünöldüğüne göre, eğitimin ekonomik kalkınmaya katkısından bahsederken, spor için ayrılan kaynakların ve faaliyetlerin de aynı görevi yerine getireceğini belirtebiliriz.

Eğitim, fertleri ortak hayatın benzerliklerinden haberdar ederek, fertlere yeterli bir yeknesaklık kazandırmaktadır. Spor eğitimide, fertlerin, ortak hayatı benzerliklerine yöneltmesi bakımından önem taşımaktadır. Aslında, eğitimin gayesi, fertleri uyarlı hale getirmektedir. Aslında, spor bir zeka ve ihtimal oyunudur. İşte spor eğitimininde gayesi, fertlerin hem fiziki hem psikolojik gelişmelerini sağlaması, sosyal hayatta hazır ve yaratıcı kılmak amacına dönüktür. Gerek eğitim, gerek ekonomi, gerek sosyoloji, kendilerine özgü metotları ve ölçüleri içinde hem ferdi, hemde toplumu kapsamaktadır. Spor eğitimi de, diğer eğitim şekilleri gibi, ferde hem statü sağlamakta, hem de gelir seviyesini yükseltebilmektedir.

Spor eğitiminde verimliliğin artışı, eğitilen kimsenin eğitim sonrasında iş bulabilmesine bağlıdır.

Bilhassa, mesleki eğitim ve bu arada spor eğitimi, hem fertleri eğitici ve vasıflı hale getirerek gerekli bilgi ve kabiliyetlerle donatmakta, hem de sosyal çevrenin değiştirilmesine ve düzenlenmesine yardımcı olmakta, sağlıklı ve düzenli bir toplumun ortaya çıkarılmasına yardımcı olmaktadır.

Boş zaman faaliyeti olarak spor, boş zamanların değerlendirilmesinde, bilhassa, gelişmiş ülkelerde spor olayı önemli bir yer tutmaktadır. Gelişmiş ülkelerde boş zamanların değerlendirilmesi sadece sportif faaliyetlerle olmamaktadır. Bunun yanısıra, çeşitli kültürel ve mesleki faaliyetlerle insan unsurunun, toplumun sosyal ve ekonomik kalkınmasına daha çok katkıda bulunması sağlanmaktadır.

Boş zamana paralel olarak artan boş zaman faaliyetlerinden biri olan sportif faaliyetler, ferdin sosyal statüsünün tamamlayıcı bir nitelik taşımaktadır. Nitekim statüsü işçi olan bir kimsenin boş zaman faaliyetlerinde sportif faaliyetlere katılması ile işçi statüsüne sahip olan o fert, spor olayında belirli bir fonksiyon yerine getirilmesi ile toplumdaki statüsünde yükselbilmektedir. Mesela iş yerinde sorumluluğu ve üretime katkısı az olan bir işçi, bir futbol takımının aranır bir oyuncusu veya yöneticisi de bulunabilir. Bu taktirde, o kimse statüsünü boş zaman faaliyetlerinden faydalanarak ulaşmaktadır.

İşçi statüsü içinde olan bir ferdin, iş yeri dışında elde ettiği tamamlayıcı statüler ferdi sosyalleştirdiği gibi, kendisini toplumun anlamlı bir üyesi haline de sokabilir. Bu bakımdan, bu kimsenin bir boş zaman faaliyeti olarak değerlendirdiği spor kendisine toplum içindeki sosyal tabakalar arasındaki geçişle yardımcı olmaktadır.

Sportif olay da sosyal ilişkileri geliştiren ve sağlıklı kılan bir faktör olduğuna göre, sosyal bütünleşme üzerinde doğrudan etkili olabilmektedir.

Sporu bir meslek, faaliyet olarak seçmiş olan bir kimse, toplumda gelişen iş bölümü içinde fonksiyonel olarak o toplumun üyesi olmak yolunda mesafe alabilmektedir.

Sporu meslek olarak seçmemiş, fakat bir boş zaman faaliyeti olarak değerlendiren kimse ise, hem bir takım psikolojik bunalımlardan korunmakta, hemde boş zamanını bir boş zaman faaliyeti olan sporla değerlendirerek esas mesleğinde daha verimli olabilmektedir.

Nitelikleri itibariyle spor, sadece boş zaman faaliyeti değildir. Onu eğitim, fizyoloji, psikoloji, sosyoloji, sağlık, gençlik çalışma hayatı, sosyal güvenlik gibi sahalardan veya konulardan ayrı düşünebilmek mümkün değildir.

Spor bir sosyal müessese olarak sosyal hayatta o kadar çok dal budak sarmıştır ki, onu sadece bir boş zaman faaliyeti, eğitim ve fizik geliştirme olarak sınırlandıramayız. Ancak, burada sporun bir boş zaman faaliyeti olarak da düşünerek, bu önemli niteliği üzerinde de durmaya çalıştık.

Sporun öneminin anlaşılmasından ve yaygınlaşmasında, boş zamanın sporla doldurulmasının yeri, her halde inkar edilemez. "Kitle Spor" ve "hayat için spor" parolaları altında farklı meslek ve statüdeki fertleri spora aktif olarak çekebilme yollarından birisi de, fertleri boş zaman faaliyetlerinde spor yapma eğilimlerini teşvik etmektir.⁴⁶

46. ERKAL, Mustafa a.g.e.,s.129

C. TÜRK MİLLİ EĞİTİMİNİN AMAÇLARI VE OKULLARDA SPOR EĞİTİMİNİN HEDEFLERİ

Türk Milli Eğitiminin Genel Amaçları, Türk Milletinin bütün fertlerini;

1- Atatürk inkılaplarına ve anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin, milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini vatanını milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan milli, demokratik, laik sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2- Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek.

3- İlgil, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri davranışlarla birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak bir toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak.⁴⁷

Beden eğitimi organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak, tüm kişiliğin eğitimidir. Genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçasıdır. Başka bir deyişle; beden eğitimi, öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların fert ve toplum yönünde sağlıklı, güçlü ve mutlu olma, dengeli bir kişilik, iyi karakter ve ahlaki değerler kazanma, yapıcı, yaratıcı ve

47. Cumhuriyetimizin 50.yılında Milli eğitimimiz, Milli Eğitim Yayınevi, İstanbul, 1973, s.1

retken milli kültür değerlerine ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetiştirmeleri için en önemli araç olacaktır.⁴⁸

Beden eğitimi ve spor yetişmekte olan nesillerin temel kaynağı olan insana, fikren ve bedenen sağlık kazandıran bir faaliyet planı olarak kabul edilmektedir. Bu sebeple, henüz çocukluk ve gençlik devresinde olan çeşitli bilgi beceri, tavır ve alışkanlıklar kazanma çağını yaşayan her kademedeki okul ğrencilerinin çağımızın eğitim anlayışına uygun bir şekilde, kendi kapasitesi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilmeleri önemle ele alınmalıdır.⁴⁹

1982 T.C Anayasasında "Sporun geliştirilmesi" yan başlığı altında ele alınan 59. maddenin; "Devlet, her türlü spor faaliyetlerinin düzenlenmesi, yürütülmesi ve spor sevgisini kitlelere yayılması için gereken tedbirleri ele alır ve destekler”.

Ayrıca 59. maddede yer alan ifadelerden anlaşıldığına göre; sporcunun korunması başarı kıssasına bağlanmıştır. Sporcunun korunması başarı kıssasına bağlanmamalı.

Devlet sporcuyla korur ve teşvik eder şekilinde düzenlenmesi Türk spor eğitimine daha uygun düşecektir.⁵⁰

48. M.E.B.İlk ve ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi spor ve izcilik uygulamaları yönergesi,1983-1984 ğretim yılı,Milli Eğitim basımevi,1983,s.11.

49. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı ilköğretim okulları lise ve dengi okullar Beden eğitimi dersi ğretim programları,Milli Eğitim basımevi,İstanbul,1988,s.11.

50. CAN,Yusuf: Türkiye’de sporcuların sosyal güvenliği,T.C.Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden eğitimi ve spor Anabilim dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul,1981,s.120.

D. DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE ATLETİZMİN GELİŞİMİ

İnsanoğlunun yaptığı en eski spor dallarından biri. Fiziksel güç, dayanıklılık, çeviklik, hız gibi nitelikler gerektiren, koşu, yürüyüş, atma ve atlamalardan oluşan çalışmalar, etkiler, oyun ve yarışmaları ifade eder.⁵¹

Atletizm, insanoğlunun koşma, atma, atlama gibi tabii hareketlerine dayanan fizik gücü geliştirmeye ve sürdürmeye yarayan beden hareketlerinin hepsidir.⁵²

Atletizm, insanların maddi ve manevi kabiliyetlerini azami bir dereceye çıkartan bir takım tabii hareketlere verilmiş bir isimdir. Tabii dediğimiz bu hareketler, tabiiatta koşular, atmalar ve atlamalar şeklinde görülürler. Atletizmin temelinde ve felsefesinde zaman, mesafe ve yükseklik yatar. Koşular zamana, atmalar mesafeye, atlamalar yüksekliğe karşı yapılan mücadeleleri ifade eder.⁵³

Atletizm; temel hareket formlarından yürüme, koşu, atlama ve atma dallarından oluşan bir spor dalıdır.

Atletizm dalları ve yarışmalarının, zihinsel gelişimede yardımcı olduğunu yapılan araştırmalar ortaya koymuştur. Bunlardan başka cesaret, azim, sebat etme, planlı olma, disiplin, doğruluk, yardım etme gibi özellikler sportif uğraşlar içinde kazanılır. İşte bu çok yönlü özelliklerinden dolayı atletizm spor dalları içinde ve toplum eğitiminde temel spor dalı olarak kabul edilmektedir.⁵⁴

51. Spor ansiklopedisi, Milliyet, 1991, s.15.

52. Spor ansiklopedisi, Tercüman, s.1088.

53. TEKİL, Neriman: Atletizm, Adam yayımları, İstanbul, s.9.

54. İŞLER, Mustafa: Okullarda Atletizm, s.11.

İlk atletizm oyunları M.Ö 1453 yılında Yunanistan'da yapılmıştır. Bunlar olimpiyat oyunlarının öncüleri olmuşlardır. Yapılan kazılarda Çin, Hindistan, Mısır, Girit ve Mezapotamya'da Atletizm ile ilgili çalışmaların yapıldığı kazılardan öğrenilmektedir.⁵⁵

Eski Yunanda atletizm, önceleri tanrıları memnun etmek için, sıhhatli vücut geliştirmek ve savaşa hazırlanmak için yapılırken, sonraları ömür boyu maaş kazanmak ve bir meslek elde edebilmek için yapılmıştır. Yapılan idmanlarda gösterişli adaleler geliştirme yerine, şöhret için çalışan atletler bu alanlarda çalışmaya başlamışlardır. İlk devirlerde şampiyon olanlara defne ve zeytin dalından taç giydirilmesi büyük bir şeref sayılırken, sonraları hayat garantisi olan ömür boyu maaş bağlanmasının bu sporun yapılış amacını olumsuz yönde etkilediği ileri sürülmektedir.⁵⁶

Eski Yunanistan'da Atletizm yaygın bir mezhep gibiydi ve gitgide teşkilatlı bir kurum halini aldı. Eflatun, Aristo gibi büyük fikir adamları buralarda ders vermişlerdir. Atletizm nesilden nesile, asırdan asıra gücünü kaybetmeden devam etmiş bunda da en önemli rolü olimpiyatlar oynamıştır.

Olimpiyat oyunları İsa'dan 776 yıl önce başlayıp Miladın 392. yılına kadar 1168 yıl devam ederek 292 defa tekrarlanmıştır. 4 yılda bir olmak üzere Olimpiyat oyunları herhangi savaşa raslasa dahi olimpiyat tarihi gelince bir ay barış ilan ederek olimpiyatların zamanında yapılması usul haline getirilmiştir. Savaşların bile olimpiyat oyunlarını engelleyememesi çok büyük mana ifade etmekte idi. Eski olimpiyatların ortadan kalkmasına sebep mantıksız bir din anlayışı olmuştur.⁵⁷

55. TEKİL,Neriman: a.g.e.,s.12.

56. TARCAN,Selim Sırrı: Beden Terbiyesi oyun cimnastik ve spor ,Devlet matbaası,İstanbul,1932,s.21.

57. TEKİL,Neriman: a.g.e.,s.11.

Yasaklanan bu antik olimpiyatlar içinde bugünkü atletizm branşlarının bir çoğunun bulunduğu görülmektedir.⁵⁸

Stadiedrome : Bir stadyum boyu koşu (180m)

Diauladrome : Stadyum boyunca gidip gelme (360m)

Deochodrome : Uzunluk ve mukavemet yarışları (Maraton dahil)

Hoplitodrome : Müsallah yarışları “silahlı yarışlar”

Pentathlon : Koşu, atlama, disk, cirit ve güreş

Antik olimpiyatlarının kapatılmasından sonra XII. yüzyıla kadar atletizm ile ilgili faaliyetlere rastlanmamıştır. Londra'da yapılan pedestrianis koşuları ile atletizm faaliyetleri tarihi sahnesinde yeniden görülmüştür. Atletizmin yeniden doğuşuna "Moderen Atletizm" adı verilmektedir.⁵⁹

Atletizm ile ilgili çalışmalar yoğun bir şekilde XV.yüzyılda başlamıştı. 1617 'de Kral I. James pazar ve tatil günlerinde spor yapılmasını emretmiştir. Atletizm özellikle XIX. yüzyılda moda haline gelen profesyonel koşular dışında İngiliz kolejlerinde amatör sporcularla gelişmiştir. Moderen manadaki atletizmin başlangıcı olarak İngiltere'de ilk resmi yarışmaların yapıldığı 1840 yılı kabul edilebilir. 1861 yılında İngiltere'de ilk atletizm kulübü kuruldu. 'Mincinglane Athletic Club' kurulmuş. 1866'da

58. TARCAN, S.Sırrı : a. g. e. , s. 17.

59. TEKİL,Neriman: a.g.e.,s.12.

“Amateur Athletic Club” ilk atletizm şampiyonasını düzenlemiştir. 1877'de İngiltere'de ve İrlanda ilk uluslararası karşılaşmayı yapmışlardır.⁶⁰

Atletizmin bu yıllardan sonra hızla dünyada geliştiği söylenebilir.

1868'de New York'ta atletizm kulübü kurulmuş ve 1895'te bu kulübün organizasyonu ile Amerikalı ve İngiliz atletler yarışmışlardır.

1896 Olimpiyatlarında atletizm müsabakaları çok önemli yer tutmuştur. 1912 Stockholm olimpiyat oyunları sonrasında 16 ülkenin katılımı ile 1913 yılında Berlin'de Amatör Atletizm Birliği kurulmuştur.

Atletizm Türkiye'de başlangıcı 1870 yılında o zamanki adı Mekteb-i Sultanı olan Galatasaray Lisesine Fransa'dan gelen beden Terbiyesi Öğretmeni olan Fransız Curel öncülüğünde olmuştur. Koşular, atmalar, atlamalar gibi atletizm branşlarında yarışmalar tertip etmekle atletizmi ilk defa yurdumuza sokan kişi olmuştur. Ayrıca Robert kolejinde görev yapan hocalar bu sporun Türkiye'de yayılmasını sağlamıştır.⁶¹

Türk sporunu teşkilatlandırmak amacıyla 17 Eylül 1920 yılında İstanbul kulüpleri, uzun bir çalışma sonunda, 10 Ağustos 1922 tarihinde, Türkiye'nin ilk spor teşkilatı olan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'nı kurmuşlar, ilk başkan olarakta Ali Sami Yen'i seçmişlerdir. O tarihle Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı'na dahil olan federasyonların sayısı sadece üçtü. Atletizm, Futbol, Güreş 13 Nisan 1922'de İstanbul'da toplanan kulüp temsilcileri ilk atletizm federasyon başkanı olarak "Ali Seyfi"yi seçmişlerdir. Türkiye'de ilk ciddi Atletizm yarışmaları Atletizm Federasyonununun resmen kurulması ile başlamış.

60. ÇOBANOĞLU, Yılmaz: Atletizm T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayınları No:55 Ankara, 1973, s.7.

61. TEKİL, Neriman: a.g.e., s.20.

Türk atletleri ilk resmi yarışmalara; Burhan Felek başkanlığında 1924 Paris Olimpiyat oyunlarına 11 kişilik takımla katılmıştır . Bu katılım atletizm tarihimizde bir dönüm noktası olmuştur.⁶²

1930 Balkan oyunlarına katılmamızdan sonra atletizmin yayılması hızlanmış 1939 yılında alınan Balkan üçüncülüğünden sonra atletizm takımımız 1940 yılında İstanbul'da yapılan Balkan Oyunlarında şampiyon olmuştur.⁶³

Bu başarılarından başka 1941 ile 1950 yılları arasındaki dönem Türk atletizminin en parlak devirlerinden birini kapsamıştır. Akdeniz oyunlarında alınan şampiyonluklar, Ruhi Sarıalp'ın üç adım atlamada 1950 yılı Avrupa üçüncülüğü, 1948 yılı olimpiyat oyunları üçüncülüğü, 1968 olimpiyatlarında İsmail Akçay ile Hüseyin Aktaş'ın dördüncülüğü kayda değer başarılarımızdandır. 1975 Cezayir Akdeniz oyunlarında Nurullah Condan'ın üçüncülüğü kazanmasında Türk milleti adına sevindirici. Ayrıca 1975'te Amerika'da Dünya Dedeler yarışmasında Rıza Maksut'un 800 metrede dünya rekoru kırarak birinci olmasında kayda değerdir. 1980 yılında yapılan İslam oyunlarında bütün birincilikleri Türk atletleri almışlardır.⁶⁴

1980 yılından sonra Atletlerimizden Mehmet Yurdadön'ün 1983-1984-1985 yıllarında krosta Balkan Şampiyonluğu, Mehmet Terzi'nin Akdeniz oyunlarında, Londra ve Boston maratonlarında ve Balkan şampiyonlarında birinciliklerinin yanında Zeki Öztürk'ün Balkan ve Akdeniz oyunları şampiyonlukları bulunmaktadır. Ayrıca Haydar Doğan krosta Liseler Dünya şampiyonluğu, Üniversiteler Dünya ikinciliği 10000 metre Avrupa üçüncülüğü kazanmıştır. Bu atletlerimizin yanında Ahmet Altun, Hanefi Atmaca, Sefa Het, Necdet Ayaz ve Zekeriya Akdoğan Balkan ve Akdeniz oyunlarında birincilikler almışlardır.

62. Tekil, Neriman : a. g. e. , s. 21.

63. ÇOBANOĞLU, Yılmaz : a. g. e. , s. 8.

64. Spor Ansiklopedisi, a.g. e., s. 1100.

Atletizm günümüzde yarışıldığı dallara göre şu şekilde sınıflandırılmaktadır.⁶⁵

1. Koşular

2. Atlamalar

3. Atmalar

4. Yürüyüş

5. Kombine yarışları

1. KOŞULAR

a) Kıır Koşuları

1- Yol Koşuları (800-1500m. -3-4-5-7-15-20-25 km.)

2- Kros Koşuları (800 metre ile 12 km. arası)

3- Halk Koşuları (Diğer mesafelerde)

4- Maraton (42.195 m.)

65. KETEN, Ahmet : Atletizmde Spor ve Organizasyon, İstanbul, 1982, s. 17.

b) Pist Koşuları

1- Düz Koşular

i- Kısa Mesafe Koşuları : 60-75-100-200-400 m.

ii- Orta Mesafe Koşuları : 800-1500 m.

iii- Uzun Mesafe Koşuları : 3000-5000-10.000 m.

2- Engelli Koşular : 60-100-110-200-300-400-1500-2000-3000 m.Engelli

(steeple)

3- Bayrak Koşuları : 4x100-4x400- İsveç, Balkan ve Olimpik bayrak koşuları.

2. ATLAMALAR

a) Uzun Atlama

b) Üç Adım Atlama

c) Yüksek Atlama

d) Sırıkla Yüksek Atlama

3. ATMALAR

- a) Gülle Atma
- b) Disk Atma
- c) Cirit Atma
- d) Fırlatma topu ile atma
- e) eki Atma

4. YÜRÜYÜŞ

- a) 1-3-5-10 km. pistte.
- b) 5-10-15-20-25-30-35-50 km. yol veya açık sahada (20-50 km. Olimpik yürüyüş mesafeleridir.)

5. KOMBİNE YARIŞLARI

- a) Pentatlon : Beşli (5'li) Yarışma
(100m. Engel-200m.-glle atma-yüksek atlama-uzun atlama)
- b) Heptatlon : Yedili (7' li) Yarışma

(100m. Engel - 800m .- Gülle atma - 200m. - Cirit atma - yüksek atlama - uzun atlama)

c) Dekatlon : Onlu (10'lu) Yarışma

(100m. - Uzun atlama - Yüksek atlama - Gülle atma - 400m./110m.

Engelli - Sırıkla yüksek atlama - Cirit atma - Disk atma-1500m.)

Atletizmin dallarına göre sınıflandırılması yukarıda belirtildiği gibidir⁶⁶.

66. İŞLER, Mustafa : a.g. e. , s. 12.

III. ALAN UYGULAMASI

LİSELERDE ATLETİZM EĞİTİMİ İÇİN BELİRLENEN ÖZEL AMAÇLARIN GERÇEKLEŞME DÜZEYLERİNİN ARAŞTIRILMASI

A- ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu çalışmada tesadüfî yöntem ile belirlenen 7 ildeki 15 okulda toplam 100 öğretmen ve 300 öğrenci örnekleme kullanılarak toplam 400 anket uygulanmıştır.

Liselerde Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları, atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerçekleştirilme düzeyleri , anket uygulaması ile tesbit edilmeye çalışılmıştır.

Anket uygulaması öğrenciler bazında lise 3. sınıf öğrencileri esas alınarak yapılmıştır. Öğretmenler ise anketin uygulanmış olduğu iller bazında liselerde görev yapan öğretmenlere, tesadüfen belirlenen 100 öğretmen üzerinden uygulanmıştır.

Anket toplam 81 sorudan oluşmuştur, sorular Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Okulları, Lise ve Dengi Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programları doğrultusunda hazırlanmıştır.

Ankete katılan öğretmen ve öğrencilerin kısa sürede cevap verebilmeleri için üç seçenek (evet,kısmen,hayır) üzerinden kapalı uclu sorular sorulmuştur. Eğitilmiş anketörler vasıtası ile anket uygulaması yüz yüze yapılmıştır.

B- İSTATİSTİK TEKNİKLERİ

Bu çalışmada, Milli Eğitim Bakanlığı Lise ve dengi okullar , beden eğitimi dersleri müfredat programında belirtilen beden eğitimi dersleri genel amaçları ile atletizm eğitimi için belirlenen amaçların gerçekleşme düzeyleri öğretmenler ve öğrenciler açısından ele alınmıştır.

Bu düzeyleri belirlemek üzere Kİ-KARE hipotez testi kullanılarak öğretmenlerin verdiği cevap ile öğrencilerin verdiği cevaplar arasında ilişkinin anlamlı olup olmadığı araştırıldı. Kullanılan değerlendirmede H_0 hipotezi “öğretmen ve öğrenci grupları ana kütleden çekilmiş birer örnektir; ikisi arasında gözükten fark örnekleme nedeniyle oluşmuş basit bir farktır” şeklinde ele alındı.

Bu hipotez testi üzerinde yapılan istatistik yöntemlerinde bilgisayarda kullanılan minitap for windows ve spss for windows istatistik paket programlarından faydalanıldı. Çıkan sonuçlar tablolar halinde verilerek önem seviyeleri belirlendi.

C. BULGULAR

Anket Verilerinin Öğretmen ve Öğrenci Yönünden Değerlendirilmesi

Milli Eğitim Bakanlığı lise ve dengi okulları, beden eğitimi dersleri, müfredat programında belirtilen beden eğitim dersleri genel amaçları ile atletizm eğitimi için belirlenen amaçların gerçekleşme düzeylerini öğretmenlerin ve öğrencilerin verdiği cevaplar arasında ilişkinin anlamlı olup olmadığını veya önemli farkın olup olmadığını Ki-kare tablolarında belirlenmiştir.

1. Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları 18 soruluk bir amaç grubunda ele alınmıştır. Bunun için de amaç grubu tek soru gibi düşünülerek öğretmen ve öğrenci grubunun frekanslarını (evet, kısmen, hayır) taraf tarafa toplayarak ortalama frekansları hesaplanıp Ki-kare testi uygulanmıştır.

Not : Tablolarda B. ile Beklenen Değerler, G. ile de Gözlenen değerler kastedilmiştir.

1. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 1-18							
ÖĞRETMEN	65	55.50	26	26.50	9	18.00	100
ÖĞRENCİ	157	166.5	80	79.50	63	54.00	300
TOPLAM	222		106		72		400

Ki-kare = 8.181, P > 0.05

Yukarıdaki tabloda gözlenen değerler ile beklenen değerler hesaplanıp 8.182 değeri bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değeri olan 5.99'dan büyüktür. Burada güven aralığı 0.05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler H_0 hipotezini red eder. Yani Beden Eğitimi derslerinin genel amaçlarının gerçekleştirilme düzeyleri açısından Beden Eğitimi öğretmenlerinin verdiği cevaplar ile öğrencilerin verdiği cevaplar arasındaki farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

Örneğin; öğretmenlerin 8. soruya verdikleri cevap yüzdeleri ; %90 evet %9 kısmen ve %1 hayır olmasına rağmen, öğrencilerin cevap yüzdeleri ; %67.7 evet, %18.3 kısmen,

%14 hayır olarak çıkmıştır. Aralarında büyük oranda farklılıklar vardır. Bir başka soruda ise (9. soru) öğretmenler %86 evet, %13 kısmen, %1 ise hayır cevaplarını vermelerine rağmen, öğrencilerin cevap yüzdeleri; %80 evet, %13 kısmen, %7 ise hayır olmuştur. Bu sonuçlar 9. soru için öğretmen ve öğrencilerin cevapları arasında anlamlı bir farkın bulunmadığını göstermektedir.

2. Atletizm eğitimi için belirlenen 8 sorudan; Atletizm yarışma ve oyun kuralları bilgisinin gerçekleştirilmesine yönelik sorulara verilen cevapların ortalama değerleri hesaplanarak Ki-kare hipotez testi uygulanmıştır.

2. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 19-26							
ÖĞRETMEN	44	26.00	29	22.25	27	51.75	100
ÖĞRENCİ	60	78.00	60	66.75	180	155.25	300
TOPLAM	104		89		207		400

Ki-kare =35.128 , $P > 0.05$

Yukarıdaki tabloda, gözlenen değerler ile beklenen değerler hesaplanıp 35.128 değeri bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değeri olan 5.99'dan büyüktür. Böylece H_0 hipotezi red edilmektedir. Yani atletizmin yarışma ve oyun kuralları bilgisinin gerçekleşemediği gözlenmektedir. Çünkü öğretmen ve öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir.

3. Atletizm ile ilgili temel beceriler edinebilme amacını teşkil eden 8 soru, bir amaç grubunda tek soru gibi düşünülerek öğretmen ve öğrenci grubunun frekanslarını (evet, hayır, kısmen) beklenen değerler ile gözlenen değerler taraf tarafa toplanarak ortalama frekansları hesaplanmış hipotez testi için Ki-kare metodu uygulanmıştır.

3. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 27-34							
ÖĞRETMEN	47	30.75	20	15.25	33	54.00	100
ÖĞRENCİ	76	92.25	9	45.75	183	162.0	300
TOPLAM	123		61		216		400

Ki-kare = 24.311, $P > 0.05$

Yukarıdaki tabloda gözlenen değerler ile beklenen değerler arasındaki farkın Ki-karesi hesaplanıp 24.311 değeri bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değeri olan 5.99 dan büyüktür. Böylece H_0 hipotezi red edilmektedir. Buradan anlaşıldığı üzere Atletizm ile ilgili temel beceriler edinebilme, amaçlarının gerçekleşme düzeylerine öğretmenler ve öğrencilerin verdikleri cevaplar arasında önemli bir farkın olduğu gözlenmiştir. Örneğin 34. soruya öğretmenler % 32 evet, % 20 si kısmen, %48'i hayır cevabını vermesine rağmen öğrenciler ise % 15.7 evet %8.7 kısmen %75.7 hayır cevaplarını vermişlerdir. Buradan anlaşıldığı üzere öğretmenler ile öğrenciler arasında anlamlı bir fark görülmektedir.

4. Atletizm eğitimi ile ilgili koordinasyon geliştirebilmesine yönelik sorulara verilen cevapların ortalama değerleri hesaplanarak Ki-kare hipotez testi uygulanmıştır.

4. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 35-37							
ÖĞRETMEN	32	19.00	17	14.00	51	67.00	100
ÖĞRENCİ	44	57.00	39	42.00	217	201.0	300
TOPLAM	76		56		268		400

Ki-kare =17.811, $P > 0.05$

Yukarıdaki tabloda öğretmenler ile öğrencilerin gözlenen değerleri ile beklenen değerleri toplanıp 17.811 Ki-kare değeri bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değerinden büyüktür. Yani, H_0 hipotezini red etmiş olup, elde edilen bu veriler sonucunda öğretmenlerin verdiği cevap ile öğrencilerin verdiği cevaplar arasında anlamlı bir fark gözlenmiştir. Örneğin 36. soruya öğretmenlerin %59 evet, %15 kısmen, % 26 hayır cevabını vermesine rağmen öğrenciler ise %17.3 evet, %14.7 kısmen, %68 hayır cevaplarını vermişlerdir. Buradan da anlaşılıyor ki, öğretmenlerin çoğunluğu ilgili konuyu amacına uygun bir şekilde öğrencilere anlattığı ve uygulattığı öğrencilerin büyük bir çoğunluğu ise ilgili konuyu öğrenemedikleri belirtilmektedir. (Ek : 6)

5. Beden eğitimi derslerinde atletizm eğitimi için sürat ve çabukluğun geliştirilebilmesine yönelik sorulara verilen cevapların, öğretmen ve öğrencilerin ortalama değerleri hesaplanarak Ki-kare hipotez testi uygulanmıştır.

5. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 38-40							
ÖĞRETMEN	59	33.75	18	17.25	23	49.00	100
ÖĞRENCİ	76	101.25	51	51.75	173	147.0	300
TOPLAM	135		69		196		400

Ki-kare = 43.626, $P > 0.05$

Ki-kare tablosunda öğretmenler ile öğrencilerin gözlenen değerleri ile beklenen değerleri hesaplanıp 43.626 Ki-kare değeri bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değerinden büyüktür. Elde edilen bu değerler sonucunda öğretmenlerin verdiği cevaplar ile öğrencilerin verdiği cevaplar arasında anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. Öğretmenler atletizm eğitimi için sürat ve çabukluğun geliştirilmesine yönelik çalışmaları yaptırdığı, öğrencilerin ise öğrenemediklerini belirtmektedirler. (Ek:7'de)

6. Atletizm ile ilgili dayanıklılığın geliştirilebilmesine yönelik sorulara verilen cevapların (öğretmenler ve öğrenciler) ortalama değerleri (evet, kısmen, hayır) hesaplanarak Ki-kare değeri bulunmuştur.

6. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 41-45							
ÖĞRETMEN	41	40.75	19	14.50	40	44.75	100
ÖĞRENCİ	122	122.25	39	43.50	139	134.25	300
TOPLAM	163		58		179		400

Ki-kare = 2.536, $P < 0.05$

Ki-kare tablosunda gözlenen değerler ile beklenen değerler hesaplanıp Ki-kare değeri 2.536 olarak bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değeri olan %5 güven aralığından, 5.99 dan küçüktür. Böylece H_0 hipotezimiz kabul edilmiştir. Buda bize öğretmenler ve öğrencilerin beden eğitimi derslerinde atletizm ile ilgili dayanıklılığın geliştirilebilmesine yönelik sorulara birbirlerine yakın cevap verdiklerini göstermektedir. Buradan da anlaşılıyor ki öğretmenler ilgili konuyu amacına uygun bir şekilde öğrencilere anlattığı ve uygulattığı, öğrencilerin ise ilgili konuyu öğrendiklerini belirtir. (Ek : 8)

7. Beden eğitimi derslerinde atletizm eğitimi için belirtilen özel amaçlarından kuvvetin geliştirilebilmesi için 5 soruya öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevapların ortalama değerleri hesaplanarak Ki-kare değeri bulunmuştur.

7. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 46-50							
ÖĞRETMEN	49	45.25	22	16.75	29	38.00	100
ÖĞRENCİ	132	135.75	45	50.25	123	114.0	300
TOPLAM	181		67		152		400

Ki-kare =5.451 , P <0.05

Ki-kare tablosunda öğretmenlerin gözlenen değerleri ile beklenen değerleri, öğrencilerin gözlenen değerleriyle beklenen değerleri hesaplanarak Ki-kare değeri 5.451 olarak bulunmuştur. Bu değer Ki-kare cetvel değeri olan 5.99'dan küçüktür. Bu ise bize güven aralığını 0.05 olarak alındığında, Ki-kare değeri güven sınırlarının içinde kalmaktadır. Elde edilen bu değerler sonucunda öğretmenlerin verdiği cevaplar ile öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar arasında bir ilişki vardır. Yani, H_0 hipotezi kabul edilmiştir. O halde, öğretmenler ve öğrenciler aynı ana kütlede seçilmiş örnekler olduğunu gösterir. Buradan da anlaşılıyor ki, kuvveti geliştirebilme ile ilgili çalışmayı öğretmenler amacına uygun bir biçimde öğrencilere uygulattığı, öğrencilerin ise öğretilenlere uygun bir biçimde öğrendikleri tespit edilmiştir.

8. Orta öğretimde (Lise) beden eğitimi derslerinde atletizm eğitimi için özel amaçlardan olan dostca yarışma, kazananı kutlama, kaybetmeyi kabullenebilme ile ilgili dört düşünceye öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevapların ortalama değerleri hesaplanarak Ki-kare değeri bulunmuştur.

8. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 51-54							
ÖĞRETMEN	83	63.75	6	13.25	11	23.00	100
ÖĞRENCİ	172	191.25	47	39.75	81	69.00	300
TOPLAM	255		53		92		400

Ki-kare = 21.387, $P > 0.05$

Ki-kare tablosunda öğretmen ve öğrencilerin gözlenen değerler ile beklenen değerler hesaplanarak Ki-kare değeri 21.387 olarak bulunmuştur. Bu değer bizim H_0 hipotezimizi reddetmektedir. Bulunan değer 0.05 olarak belirlediğimiz güven aralığının sınırlarının dışında kalmaktadır. Örneğin 51.Soruda öğretmenlerin %64 evet, %5 kısmen, %31 hayır cevabını vermesine karşılık öğrencilerin %30.3 evet, %15.3 kısmen, %54.3 hayır cevabını vermişlerdir. Burdan da öğretmen ile öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olduğu anlaşılmaktadır. (Ek : 8)

9. Milli Eğitim Bakanlığı lise müfredat programında belirtilen beden eğitimi derslerinde, atletizm eğitimi için belirtilen özel amaçlardan kendine güven duygusunun geliştirilebilmesi için üç soruya aynı grubdan olan öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevapların ortalama cevapları hesaplanarak, aralarında önemli farkın olup olmadığı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Burada Ki-kare değeri 30.448 şeklinde elde edilmiştir.

9. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 55-57	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
ÖĞRETMEN	57	36.25	23	22.50	20	41.25	100
ÖĞRENCİ	88	108.75	67	67.50	145	123.75	300
TOPLAM	145		90		165		400

Ki-kare = 30.448, $P > 0.05$

Bu değer Ki-kare cetvel değerinden büyüktür. Böylece, H_0 hipotezimizi red edilir. Bu konunun ğretmen ve ğrenci tarafından amacına uygun bir Şekilde öğretilmediği veya ğrenilmediğini belirtmektedir. Ek.11 57.Soruda ğretmenlerin %66 evet, %23 kısmen, %11 hayır, öğrencilerin ise %31.3 evet, %25 kısmen, % 43.7 hayır cevaplarını vermişlerdir. Neticede, ğrencilerin anlatılan konulara karşı daha ilgisiz oldukları ve önemsemedikleri görülmüştür.

10. Atletizmin zel amaçlarından temiz hava ve güneşten faydalanabilme ile ilgili sorulara verilen cevapların sonuçunda Ki-kare tablosunda gözlenen değerler ile beklenen değerler hesaplanarak 2.722 değeri bulunmuştur. Bu değer güven sınırları içerisine düŐer. H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Yani, ğretmenlerin anlattıkları kadar, öğrencilerde konuyu anlamıŐ olduğu sonucunu gösterir.

10. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 58-60							
ğRET MEN	82	77.00	13	14.25	5	8.75	100
ÖğRENCİ	226	231.0	44	42.75	30	26.25	300
TOPLAM	308		57		35		400

Ki-kare = 2.722, $P < 0.05$

H_0 hipotezi kabul edilmesi öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevapların birbirine yakın olduğunu belirtir. Örneğin, 59.Soruda öğretmenlerin %78 evet, %14 kısmen, %8 ise hayır cevabını vermiştir. Öğrenciler ise %75.7 evet, %14.3 kısmen, %10 ise hayır cevabını vermişlerdir (Ek.12).

Buradan da anlaşıldığına göre öğrenciler ile öğretmenler arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretmenler atletizmin özel amaçlarından temiz hava ve güneşten faydalanabilmeyi öğrettikleri, öğrencilerin ise amacına uygun bir biçimde öğrendiklerini söylemiştir.

11. Orta öğretimde lise 3 sınıfı öğrencilerinin grup ilişkilerinde başarılı olma ile ilgili soruları aynı gruptan olan öğretmen ve öğrencilerin vermiş olduğu cevapların ortalama değerleri hesaplanarak gruplar arasında önemli bir farkın olup olmadığı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

11. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 61-65	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
ÖĞRETMEN	61	63.50	35	26.00	4	10.50	100
ÖĞRENCİ	193	190.50	69	78.00	38	31.50	300
TOPLAM	254		104		42		400

Ki-kare =9.650 , $P > 0.05$

Bu iki grubun beklenen değerleri ile gözlenen değerleri hesaplanarak Ki-kare'si 9.650 olarak bulunmuştur. Bu değer güven sınırlarının dışında kaldığı için Ho hipotezini red eder. Burdan da anlaşılıyor ki öğretmenlerin vermiş olduğu cevaplar ile öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar arasında anlamlı bir farkın olduğunu belirtir. (Ek.13)

12. Lise son sınıftaki öğrencilere ve beden eğitimi öğretmenlerine atletizm eğitiminin öğretim yöntemine uygunluğunu belirten 10 soruya vermiş oldukları cevapların ortalama değerleri hesaplanarak öğretmenler ile öğrenciler arasında bir ilişkinin olup olmadığı belirtilmiştir.

12. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 66-75	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
ÖĞRETMEN	71	47.75	22	24.75	7	27.50	100
ÖĞRENCİ	120	143.25	77	74.25	103	82.50	300
TOPLAM	191		99		110		400

Ki-kare = 35.877, $P > 0.05$

Öğretmen ve öğrencilerin beklenen değerleri ile gözlenen değerlerinin toplamı Ki-kare (ilişki) değeri olan 35.877 bulunmuştur. Buradan anlaşıldığına göre öğretmen ve öğrencilerin beklenen ve gözlenen değerlerin arasında anlamlı bir farkın

olduğu görülmüştür. Örneğin 74.Soruda öğretmenlerin %91 evet, %5 kısmen, %4 hayır ve öğrencilerin %50.3 evet, %26 kısmen, %70.7 hayır cevaplarını vermişlerdir. (Ek : 14) Böylece, öğretmenler ile öğrenciler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

13. Orta öğretimde (lise 3) beden eğitimi derslerinin genel amaçlarıyla atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerçekleşmesi için okulunuzda spor alanları tesisleri, spor araç, gereçleri, malzemeleri, beden eğitimi öğretmenleri, beden eğitimi derslerine karşı öğrencilerin bilgisi, beden eğitimi derslerinin zamanı, beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisi yeterlimi sorularına öğretmen ve öğrenci gruplarından alınan cevapların Ki-kare değerini 0.617 olarak verir.

13. TABLO	EVET		KISMEN		HAYIR		TOPLAM
	G.	B.	G.	B.	G.	B.	
SORU 76-81							
ÖĞRETMEN	33	33.50	27	29.50	40	37.00	100
ÖĞRENCİ	101	100.50	91	88.50	108	111.00	300
TOPLAM	134		118		148		400

Ki-kare = 0.617, $P < 0.05$

Yukardaki tablodanda anlaşıldığı üzere öğretmen ve öğrencilerin gözlenen değerleri ile beklenen değerleri arasında farkın olmadığı görülmektedir. Gözlenen değer ile beklenen değerler arasında önemsiz bir fark olduğu için öğretmen ve öğrenciler arasında ilişki olduğu belirtilir. Böylece H_0 hipotezimiz kabul edilmiştir. Örneğin 76. soruda öğretmenlerin %14 evet, %25 kısmen, % 61 hayır, öğrencilerin ise %20.3 evet, %35 kısmen, %44.7 hayır cevaplarını vermişlerdir. 77. soruya öğretmenlerin

%20 evet, %32 kısmen, %48 hayır, öğrencilerin ise %24.7 evet, %39.3 kısmen, %36 hayır cevaplarını vermişlerdir. 78. soruya öğretmenlerin %52 evet, %9 kısmen, %39 hayır, öğrencilerin ise %57 evet, %18 kısmen, %25 hayır, 79. soruya öğretmenlerin %38 evet, %20 kısmen, %42 hayır, öğrencilerin ise %42 evet, %20 kısmen, %38 hayır cevaplarını vermişlerdir. 80. soruya öğretmenlerin %38 evet, %20 kısmen, %42 hayır, öğrencilerin ise %42 evet, %20 kısmen, %38 hayır cevaplarını vermişlerdir. 81. soruda ise öğretmenlerin %38 evet, %36 kısmen, %26 hayır, öğrencilerin ise %31.3 evet, %28.7 kısmen, %40 hayır cevaplarını vermişlerdir. (Ek : 15)

Buradan da anlaşılıyor ki öğretmenler ile öğrencilere yöneltilen anket sorularına, aynı doğrultuda cevaplar vermişlerdir.

IV. SONUÇ VE ÖNERİLER

Beden Eğitimi derslerinin genel amaçlarının gerçekleşmesi için yapılan çalışma 18 sorudan ibarettir. Sonunda, öğretmenlerin ve öğrencilerin vermiş olduğu cevapların Ki-kare değerleri hesaplanmış, aralarında ki fark 1.Tablo'da gösterilmiştir. Anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür. (Ek :.3)

Atletizm yarışma ve oyun kuralları bilgisinin gerçekleşme düzeyi 8 soru sorularak araştırıldı. Bulgularda öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında (Ki-kare değeride güven aralığının dışında kaldığı için) önemli bir farkın olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin, atletizm yarışma ve oyun kuralları bilgisinin yeterli seviyede önemsemediği; öğrencilerin ise bu konuya karşı duyarsız olduğu görülmüştür.

Atletizm eğitimi için belirlenen temel beceriler edinebilme düzeyleri, 8 soruya verilen cevap ile belirlenmiştir. Temel becerilerin öğretilmesinde ve öğrenilmesinde (öğretmen ile öğrencilerin) önemli bir fark olduğu görülmüştür. (2.Tablo, Ek.5)

Atletizme yönelik koordinasyon geliştirme, öğretmen ve öğrencilere sorulan 3 soruya vermiş oldukları cevaplar ile belirlenmiştir. Öğretmenlerin %70'nin koordinasyonu geliştirdiklerini, öğrencilerin ise %70'nin vermiş oldukları cevaplarda gelişme göstermedikleri anlaşılmıştır. Öğretmenlerin koordinasyon geliştirmeye yönelik çalışmalara daha fazla zaman ayırmaları;

öğrencilerin ise daha duyarlı olması gerekmektedir. Öğretmen ve öğrencilerin arasındaki fark (4.Tablo, Ek.6'de) açıkça görülmektedir.

Beden Eğitimi derslerinde atletizm eğitimi için sürat ve çabukluğun geliştirilmesine yönelik 3 soruya, öğretmenler ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar neticesinde büyük bir fark olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin %50 'den fazlasının sürat ve çabukluğun geliştirilmesine yönelik çalışmalar yaptırdığı, %20'den fazlasının ise kısmen sürat ve çabukluğun geliştirilmesine yönelik çalışmaları yaptırdığı, öğrencilerin ise % 50'den fazlası sürat ve çabukluğun gelişim göstermediğini belirtmektedir. Buna rağmen öğrencilerin daha istekli, daha duyarlı olmaları gerekmektedir. (5.Tablo, Ek.7)

Atletizm ile ilgili dayanıklılığı geliştirebilme düzeyleri, 5 soru ile belirlenmeye çalışılmıştır. Öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında (Ki-kare değeri güven aralığının içinde kaldığı için 4.536) önemli bir farkın olmadığı görülmüştür. Hemen hemen birbirlerine yakın cevaplar vermişlerdir. Sonuçta öğretmenler yönünden dayanıklılık yüksek oranda gelişim göstermektedir. Öğretmen ve öğrenci grubunda alınan cevaplar sonunda dayanıklılığın geliştirildiğine öğrenci tarafından da geliştiği inancındayız. (6.Tablo, Ek.8)

Atletizm ile ilgili kuvveti geliştirebilme, gelişme düzeylerini tesbit etmek için 5 soru hazırlanmıştır. Bunda da öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında önemli bir farkın olmadığı ortaya çıkmıştır. (7.Tablo, Ek.9)

Atletizmde dostça yarışma, kazanma ve kaybetmeyi kabullenme düzeyleri 4 soruya verilen cevaplar ile tespit edilmiştir. Öğretmenler yönünden olumlu sonuç alınmıştır. Öğrenciler tarafından ise olumsuz sonuç alınmıştır. Öğretmenler, centilmenliğin temelini oluşturan dostça oynama, başarıyı kutlama, kaybetmeyi kabullenme düzeyinin öğrencilere dikkatle öğretildiği, öğrencilerin ise önem vermedikleri görülmüştür. Öğrenciler bu konu hakkında duyarlı hale getirilmelidir. (Ek.10)

Beden Eğitimi derslerinde atletizm eğitimi için belirtilen özel alanlarda, kendine güven duygusu geliştirme; düzeylerinin öğretmenler ve öğrenciler tarafından sorulan sorulara vermiş oldukları cevaplar ile belirlenmiştir. Öğretmenler ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında anlamlı bir fark görülmüştür. Bu fark öğrencilerin konu üzerinde daha ilgisiz oldukları, öğretmenlerin ise anlattığı konulara karşı duyarsız oldukları görülmüştür. (Ek.11)

Atletizmin özel araçlarından temiz hava ve güneşten faydalanabilme düzeyleri 3 soruya öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar ile belirlenmiştir. Öğretmenlerin verdiği cevaplar ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında bir ilişki vardır. Önemli bir fark yoktur. Amacına uygun bir şekilde konunun anlatıldığı, öğrencilerinde hassasiyet gösterdikleri belirtilmektedir.

Grup ilişkilerinde başarılı olma düzeyleri 5 soruya öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar ile belirlenmiştir. Öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Grup ilişkilerinde başarılı olma amacına uygun bir şekilde öğrencilere benimsetildiği tespit edilmektedir. (Ek.13)

Beden Eğitimi derslerinde atletizm eğitiminin öğretim yöntemlerine uygunluğu 10 düşünce ile tespit edilmiştir. Atletizm eğitimine öğretim yöntemleri ve uygunluğu öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile göz önünde bulundurulmadığı takdirde anlamlılık ifade etmektedir. Öğrenciler bazında ise anlamsız çıkmaktadır. Öğretmenlerin konuyu öğrencilere amacına uygun olarak anlattığı, öğrenciler ise konuya karşı ilgisiz (daha duyarsız) olduğu görülmektedir. (Ek.14)

Anketin uygulandığı okulların spor alanları ve tesislerinin yeterliliği öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında bir fark yoktur. Öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında ilişki olduğu söylenebilir. 76. soruya verilen cevapların %60 oranında okullarında spor alanları ve tesisleri yetersiz olduğu tespit edilmiştir. (Ek : 15)

Anketin uygulandığı okulların spor, araç, gereçler ve malzemenin yeterliliği ile öğretmenler ve öğrencilerin verilen cevapları arasında fark görülmemektedir. (Ek.15, 77.Soru)

Beden Eğitimi öğretmenlerinin yeterlilik düzeyleri öğretmenlere ve öğrencilere sorularak tespit edilmeye çalışılmıştır. Ek.15 78.Soruda öğretmenlerin vermiş oldukları cevaplar ile öğrencilerin cevapları arasında anlam ifade etmektedir.

Beden Eğitimi derslerine karşı öğrenci bilgisinin yetersiz olduğu ve öğretmen ve öğrencilerin yapılan anketlere aynı cevabı verdikleri gözlenmiştir.

Okullarda lise 3. sınıflarda beden eğitimi derslerinin zamanın yetersiz olduğu benimsenmektedir. Okullarda beden eğitimi derslerinin saatlerinin arttırılması ve branşlara yönelik özel alanların uygulanabilirliğine yer verilmesi, gereklidir. (Ek : 15. 80. soru)

Okullarda beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisinin yeterliliğine, öğretmen ve öğrencilerin vermiş oldukları cevaplar arasında bir ilişki olduğu görülmektedir. 81 soruya öğretmenlerin %38 evet, %36 kısmen, %26 hayır, öğrencilerin ise %31.3 evet, %28.7 kısmen, %40 hayır cevaplarını vermişlerdir.

Öğretmen ve öğrenciye yönelik beden eğitimi derslerinin genel amaçları ve atletizm eğitimine yönelik 81 sorunun genel değerlendirilmesi sonucunda bazı amaçlarda anlamlılık bulunmuştur. Bazılarında ise önemli farklar görülmüştür.

Öğretmen ve öğrenci arasındaki bu farkın nedeni olarak, öğretmenlerin konuların amacına uygun bir biçimde öğretmeye çalışması, öğrencilerin ise bazı nedenlerden dolayı (derse karşı ilgisi, araç gereç, öğretmen, okul yönetimi v.b.) derslere karşı daha duyarsız olduğu söylenebilir.

Araştırmamızda sonuç olarak, Türkiye’de tesadüfi olarak belirlenen 7 ildeki 15 okulda 100 ğretmen ve 300 ğrenci üzerinde uygulanan anket verilerine göre beden eğitimi derslerinin genel amaçlarının ve atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerçekleşme düzeylerinin yetersiz olduğu gözlenmiştir. Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığının beden eğitimi derslerinin genel amaçları ve atletizm eğitiminin özel amaçlarının tekrar gözden geçirilerek gerekli nlem ve tedbirler alınmalıdır. Bu önlemlerin başında araç, gereç, tesis, teknik elemanlarının yeterliliği (beden eğitimi ğretmenlerinin yeterliliği) okullardaki idarecilerin beden eğitimi derslerine karşı duyarlılığı, beden eğitimi derslerinin zamanı, beden eğitimi sporun öneminin öğrencilere anlatılması gerekliliği yer alır.

V. ÖZET

Araştırmamızda, Türklerde beden eğitimi ve sporun tarihi gelişimi, beden eğitimi ve sporun amaçları, eğitimde sporun önemi, Türk Milli Eğitiminin amaçları, okulda spor eğitiminin hedefleri, atletizmin tanımı ve bölümleri, dünyada ve Türkiye’de atletizmin tarihi gelişimi hakkında bilgi verildi. Araştırmamızda anket uygulaması tesadüfi belirlenen bir öğretmen ve üç öğrenci olmak üzere toplam 400 anket çalışması yapıldı.

Anket verileri Ki-kare hipotez testi kullanılarak öğretmenlerin verdiği cevaplar ile öğrencilerin verdiği cevaplar arasında ilişkinin anlamlı olup olmadığı araştırıldı. İstatistiki yöntem “Minitab For Windows ve SPSS For Windows” istatistik paket programlarında değerlendirilmiştir.

Sorulan 81 soruda Beden Eğitimi derslerinin genel amaçlarının gerçekleşme düzeyleri atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerçekleşme düzeyleri araştırılmıştır. Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları ve atletizmin özel amaçlarından 9 tanesinde önemli bir farkın olduğu görülmüştür. (Tablo-1,2,3,4,5,8,9,11,12). Dört amaçta ise öğretmenler ile öğrenciler arasında bir ilişkinin olduğu görülmüştür.(Tablo- 6,7,10,13)

Sonuç olarak Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları ile atletizm eğitimi için belirlenen özel amaçların gerekleŖme düzeylerinin yetersiz olduğu gzlenmiŖtir. Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı (İlköğretim okulları Lise ve dengi okulları Beden Eğitimi Ders ğretim Programları) müfredat programları yeniden gözden geçirilerek uygulanabilir. Amaçların ve hedeflerin tespit edilmesi gerekli görülmektedir.

VI. SUMMARY

In our research, information about the historical development of sports and gymnastics (physical training) in Turkey, the targets of gymnastics and sports, the importance of sports in education, the purpose of Turkish national education, the targets of sports lessons at schools, the definition and parts of athletics and the historical development of athletics in Turkey and in the world, has been given. During our research, 400 questionnaire students, including one teacher and three students, who have been chosen by chance, have been carried out.

It has been searched if the relationship between the answers that the teachers gave and the answers that the students gave, is meaningful by using questionnaire data and Ki-Square hypothesis test. As statistical method, “Minitab for Windows” and “SPSS for Windows” has been evaluated in statistical packet programmes.

The level of fulfillment of the general purpose of gymnastics lessons and the level of the specific purposes which have been determined for athletics education, have been searched with 81 questions that were asked. It has been clear that there is a significant difference between the general purpose of sports lessons and the eight specific purpose of athletics.

(Chart1,2,3,4,5,8,9,11,12) It has been understood that there is a relation between the teachers and the students at four targets.

(Chart.6,7,10,13)

As a result; it has been observed that the tevel of full filment of the general purpose of gymnastics lessons and specific purposes of athletics education is not sufficient. For this reason, it is necessary that National Eduation Ministry lesson programmes at schools are reviewed and practical purposes and targets are established.

KAYNAKLAR

AKYOL, Avni, Cumhuriyetin 50.Yılında Sporumuz, Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını, 1974.

AKYÜZ, Yahya, Türk Eğitim Tarihi, Ankara 1982.

AKYÜZ, Yahya, Türkiyede Öğretmenlerin Toplumsal Değişmedeki Etkileri, Doğan Basımevi, Ankara 1987.

AYAS, Nevzat, Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Kuruluşları ve Tarihçileri.

BİLGE, Nalan, Türkiyede Beden Eğitimi Öğretmeninin Yerleştirilmesi, Ankara, Ocak 1988.

BÜYÜKKARAGÖZ, Savaş, “Ortadereceli Okullarda Rehberlik ve Eğitsel Kollarla İlgili Programların Uygulaması”. S.Ü.E.F. Dergisi Sayı, 2, Konya 1988.

CAN, Yusuf, “Beden Eğitimi ve Spor Pedagojisinin Güncel Sorunları ” 1. Uluslararası Beden Eğitim ve Spor Pedagojisinin Güncel Sorunları Paneli. Erciyes Üniversitesi, 29-30 Mayıs 1995.

CAN, Yusuf, “Türkiyede Sporcuların Sosyal Güvenlik T.C Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim dalı” İstanbul 1991.

ÇOBANOĞLU, Yılmaz, “Atletizm ” T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Yayını No : 55, Ankara, 1973.

Cumhuriyetin 50. Yılında Milli Eğitimimiz “Milli Eğitim Basımevi” İstanbul 1973.

D.P.T. Spor 5 Yıllık Kalkınma Planı, Özel “İhtisas Komisyonu Raporu” Ankara : Spor Toto Teşkilatı Matbası, 1983.

DOĞAN, Hıfzı, Türk Orta Öğretim Sisteminin Değerlendirilmesi, İstanbul 1972.

ERGÜN, Mustafa “Emrullah Efendi Hayati Görüşleri Çalışmaları Dil-Tarih Coğrafya Fakültesi Dergisi Cilt 30 Sayı 1.2. Ankara 1982.

ERKAL, Mustafa Sosyolojik Açından Spor 14- ERKAL, Mustafa Sosyolojik Açından Spor İ.S.O. Filiz Yayınevi 1982.

ERTUĞ, Ali Rıza, Türkiye Futbol Tarihi 1890-1923 M.P.G.M Yayını Ankara 1977.

FİDAN, Nurettin; ERDEN Münire, Eğitim Bilimine Giriş Ankara Başkenet Yayın Evi 1988.

FİŞEK, Kurthan “Spor Yönetimi A.Ü. S.B.F. B.Y.Y.O Basımevi 1983.

FİŞEK, Kurthan, 100 Soruda Türkiyede Spor Tarihi, İstanbul, Gerçek Yayınevi,1985.

G.S.B. Sporda Erdemlik (Çeviri) : Meliha ATEŞOĞLU. Ankara G.S.B. Yayınları, 1974.

GÖKDAĞ, Cemal, “Beden Terbiyesinin Okullara Girişi.” Beden Terbiyesi Spor Dergisi 1. (İkinci Kanun 1939).

GÜVEN, Alptekin (Dergisi), Ansiklopedik Spor Dünyası , Yelken Matbası, İstanbul. 1982.

GÜVEN, Özbay, “Türklerde Spor Kültürü. Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Kültür Merkezi Yayınları Sayı : 57, Türk Kültüründen Görüntüler Dizisi, Sayı 16, Ankara ,1992.

HİÇYILMAZ, Ergun Sporda Batılaşma Haraketleri, Eseniş Lisesi Koruma ve Yaşatma Derneği, Eğitim ve Spor Yayını, Sayı : 1.İstanbul, 1983.

İŞCAN, Fethi, “Türklede Spor M.E.G.S.B.B.T.S.G.M. Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1988.

İŞLER, Mustafa, “Okullarda Aletizm”Milli Eğitim Basımevi İstanbul 1985.

Kalkınma Planında Spor, T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, Spor Şurası, 8-11 Mayıs 1990.

KARAĞÖZ, Tansu, “Beden Eğitimi Öğretim Yöntemleri T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları HA : 589, Temmuz 1993.

KETEN, Ahmet, “Atletizmde Yönetim ve Organizasyon” İstanbul 1992.

KETEN, Mustafa, Türkiyede Spor, Ayyıldız Matbası, Ankara 1974.

KOÇER, Hasan ALİ, “Türkiyede Modern Eğitimin Doğuşu, Uzman Yayınları, Ankara 1987.

KOÇER, Hasan Ali, Türk Milli Eğitim Teşkilatı 1.Ankara 1975.

Milli Eğitim Bakanlığı İlk Öğretim Okulları Lise ve Denği Okullar Beden Eğitimi Ders Öğretim Programları, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul, 1988.

Milli Eğitim Bakanlığı İlk ve Orta Öğretim Kurumlarında Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Uygulamaları Yönergesi, 1983-1984 Öğretim Yılı, Milli Eğitim Basımevi 1983.

OKAN, Kenan, Türk Spor Tarihi, Mektupla Öğretim Yayını, Ankara, 1975.

Somalı, Vala, Beşiktaş Tarihi, İstanbul, 1978.

Spor Ansiklopedisi, Milliyet, İstanbul, 1991.

Spor Ansiklopedisi, Tercüman, İstanbul 1991.

SÜMBÜLOGLU, Kadir, Biyoistatistik, Çöp Matbaası, Ankara 1982.

TAMER, Kemal, Beden Eğitimi ve Öğretimi, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları No : 200 Özel Öğretim Yöntemleri 2. Ünite, Ankara, 1987.

TARCAN, Selim Sırrı, Beden Terbiyesi Oyun Cimnastik Spor, Devlet Matbaası İstanbul, 1932.

TARCAN, Selim Sırrı, Beden Terbiyesi Tarihi Maarif Vekaleti, Devlet Matbaası, İstanbul, 1928.

TEKİL, Neriman, Atletizm, Adam Yayınları, İstanbul, 1984.

TEZCAN, Mahmut, Atatürk ve Spor Eğitim ve Bilim Dergisi, Sayı, 40, Kasım, 1982.

UNAT, Faik R. Türk Eğitim Sisteminin Gelişmesine Tarihi Bir Bakış, Milli Eğitim Basımevi, Ankara, 1964.

VARIŞ, Fatma, Eğitim Bilimine Giriş, Ankara, A.Ü. Yayınları, 1985.

YILDIZ, Doğan, Türk Spor Tarihi İstanbul, 1979.

EKLER

EK.1

Sayın Öğrenciler;

Elinizde bulunan bu anket okulunuzda Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları ile Atletizm eğitimi için belirlenen amaçların gerçekleşme düzeylerini tesbit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sizden bu amaçların Beden Eğitimi öğretmenleri tarafından ne ölçüde gerçekleştirildiğini belirtmeniz istenmektedir. Burada önemli olan, ideal olan değil, konu hakkında sizin ne düşündüğünüzdür.

Lütfen her maddeyi dikkatle okuyarak sizce doğru olan seçeneği ilgili bölümün karşısına (x) işareti koyarak belirtiniz.

Bu anket sadece bilimsel araştırma amacıyla uygulanmaktadır. Cevabınız gizli tutulacaktır.İsim yazmanıza gerek yoktur. Zahmetlerinize şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmayı Yöneten

Yrd.Doç.Dr.Yusuf CAN

Araştırmayı Yürüten

Öğr.Gör. Yunus YILDIRIM

ANKET SORULARI

3	2	1
E	K	H
V	I	A
E	S	Y
T	M	I
	E	R
	N	

A. Beden Eğitimi Derslerinin Genel Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyleri ile İlgili Sorular.

- 1- Atatürk'ün ve Düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri öğrendiniz mi?
- 2- Bütün organ ve sistemlerin seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirmeyi öğrendiniz mi?.....
- 3- Sınır,kas ve eklem koordinasyonu geliştirebilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 4- İyi duruş alışkanlığı edinebilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 5- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi,beceri,tavır ve alışkanlıkları edinebilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 6- Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 7- Halkoyunları ile ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 8- Milli Bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama,törenlere katılmaya istekli olabilmeyi

öğrendiniz mi?.....

9- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilmeyi öğrendiniz mi?.....

10- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri,tavır ve alışkanlıklar edinebilmeyi öğrendiniz mi?...

11- Tabiatı sevme,temiz hava ve güneşten faydalanabilmeyi öğrendiniz mi?.....

12- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilmeyi öğrendiniz mi?.....

3 2 1
E V E T K I S M E N H A Y I R

13- Görev ve sorumluluk alma,liderlere uyma ve liderlik yapabilmeyi öğrendiniz mi?.....

14- Kendine güven duyma,yerinde ve çabuk karar verebilmeyi öğrendiniz mi?.....

15- Dostça oynama ve yarışma,kazananı takdir etme,kaybetmeyi kabullenme,hile ve haksızlığın karşısında olabilmeyi öğrendiniz mi?.....

16- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar

- edinebilmeyi öğrendiniz mi?.....
- 17- Kamu haklarını iyi kullanma ve koruyabilmeyi öğrendiniz mi?
- 18- Spor araç gereç ve tesisleriyle ilgili bilgileri öğrendiniz mi?.....
- B. Atletizm Eğitimi için Belirlenen Amaçların Gerçekleşme Düzeyleri ile ilgili Sorular.**
- AMAÇ : Atletizm Yarışma ve Oyun Kuralları Bilgisi**
- 19- Hız koşuları yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 20- Orta ve uzun mesafe koşularının yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 21- Engelli koşuların yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 22- Bayrak koşularının yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 23- Atmaların yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 24- Atlamaların yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 25- Kros koşularının yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....
- 26- Çoklu yarışmaların(üçlü,beşli,yedili,onlu)yarışma kurallarını öğrendiniz mi?.....

3	2	1
E	K	H
V	I	A
E	S	Y
T	M	I
	E	R
	N	

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Temel Beceriler Edinebilme

- 27- Yüksek çıkış yapmayı öğrendiniz mi?.....
- 28- Alçak çıkış yapmayı öğrendiniz mi?.....
- 29- Bayrak değiştirme çeşitlerini öğrendiniz mi?.....
- 30- Üç adım atlamayı öğrendiniz mi?.....
- 31- Yüksek atlama tekniğini öğrendiniz mi?.....
- 32- Gülle atma tekniğini öğrendiniz mi?.....
- 33- Disk atma tekniğini öğrendiniz mi?.....
- 34- Cirit atma tekniğini öğrendiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Koordinasyon Geliştirebilme

- 35- Engelli koşu tekniğini öğrendiniz mi?.....
- 36- Uzun atlama tekniğini öğrendiniz mi?.....
- 37- Çekiç atma (erkekler için)tekniğini öğrendiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Sürat ve Çabukluğu Geliştirebilme

- 38- Sprint koşu tekniklerini öğrendiniz mi?.....
- 39- Sıçramalı büyük adımlarla koşmayı öğrendiniz mi?.....
- 40- Sağlık topu ve benzeri araçlarla çabuk şekilde atma,
tutma, taşıma, fırlatma hareketleri yaptınız mı?.....

3	2	1
E V E T	K I S M E N	H A Y I R

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Dayanıklılığı Geliştirebilme

- 41- Ara dinlenmelerle 15-25 dakika koşma yaptınız mı?.....
- 42- Hafif ve orta tempoda sürekli koşma(Kız 1500-3000m.
erkek 2000-5000m)yaptınız mı?.....
- 43- Engeli arazide tempo değiştirerek koşma yaptınız mı?...
- 44- Değişik tempolarda koşarak merdiven çıkma,inme yaptınız mı?

45- 1500m.engelli koşu (erkek) yaptınız mı?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Kuvveti Geliştirebilme

46- Çeşitli şekillerde sıçrayarak ve koşarak merdiven çıkma inme yaptınız mı?.....

47- Dirence karşı koşma yaptınız mı?.....

48- Eller bir yere dayalı,dizler çekerek yerinde koşma yaptınız mı?.....

49- Çeşitli şekillerde ip atlama yaptınız mı?.....

50- Yokuş yukarı ve yokuş aşağı 20-30m.koşu yaptınız mı?..

AMAÇ : Atletizmde Dostça Yarışma Kazananı Kutlama, Kaybetmeyi Kabullenebilme

51- Kazanmak için kuraldışı davranışlara başvurmamayı öğrendiniz mi?.....

52- Yarışmalarda rakiplerine karşı saygılı olmayı öğrendiniz mi?.....

53- Yöneticilere ve hakem kararlarına saygılı olmayı öğrendiniz mi?.....

3 2 1
E V E T K I S M E N H A Y I R

54- Yarışmalarda başarılı olduğunda aşırı öğrenmemeyi öğrendiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizmde Kendine Güven Duygusu Geliştirebilme

55- Kır koşusu yarışmalarına katılmaya istekli olmayı öğrendiniz mi?.....

56- Engeller üzerinden atlamayı öğrendiniz mi?.....

57- Atletizm yarışlarına katılmaya istekli olmayı öğrendiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizmde Temiz Hava ve Güneşten Faydalanabilme

58- Temiz hava ve güneşin faydalarını öğrendiniz mi?.....

59- Güneşte aşırı derecede kalmanın zararlarını öğrendiniz mi?..

60- Açık alanlarda spor yapmaya istekli olmayı öğrendiniz mi?..

C. Atletizm Eğitimi ile ilgili Diğer Konular

Beden Eğitimi Derslerinde Gördüğünüz Atletizm Eğitimi Sonunda

- 61- Hareketlilik, beceriklilik ve koordinasyon özelliklerinizin geliştiğine inanıyorsunuzuz?.....
- 62- İşbirliği yapma alışkanlığı kazandığınıza inanıyorsunuzuz?
- 63- Kurallara ve liderlere uyma alışkanlığı kazandığınıza inanıyorsunuzuz?.....
- 64- Liderlik yapma alışkanlığı kazandığınıza inanıyorsunuzuz?
- 65- Dostça oynama ve yarışma davranışları kazandığınıza inanıyorsunuzuz?.....

3 2 1
E V E T K I S M E N H A Y I R

Beden Eğitimi Derslerinin işlenişinde

- 66- Seviyeye uygun atletizm tekniklerine ve basit taktik uygulamalara yer verildi mi?.....
- 67- Konuların işlenişinde öğrencilerin ortak seviyeleri göz önünde tutuldu mu?.....
- 68- Hareketlerin basitten karmaşığa doğru uygulanmasına önem gösterildi mi?.....

- 69- Yapılan yanlışların anında düzeltilerek yerleşmemesine özen gösterildi mi?.....
- 70- Oyun ve yarışmalara aktif olarak katılmanız sağlandı mı?.
- 71- Yöneticilik,hakemlik ve benzeri görevler almanız sağlandı mı?.....
- 72- Atletizm tekniklerinin bütün öğrenciler tarafından yeterince tekrar edilmesi sağlandı mı?.....
- 73- Atletizm derslerinde,çevre ve iklim şartları gözönünde bulunduruldu mu?.....
- 74- Atletizm derslerinin açık alanda yapılmasına önem gösterildi mi?.....
- 75- Spor Salonu olmayan okullarda kış aylarında uygun ortam hazırlanmak suretiyle,kır koşularının ağırlıklı olarak uygulanmasına önem verildi mi?.....

Okulunuzda Beden Eğitimi Derslerinin Genel Amaçları ile Atletizm Eğitimi için Belirlenen Özel Amaçların Gerçekleşmesi İçin Aşağıdaki Faktörlerin Yeterli Olup Olmadığını Belirtiniz.

- 76- Okulunuzda spor alanları ve tesisleri yeterli mi ?.....
- 77- Spor araç gereçleri ve malzemeleri yeterli mi?.....
- 78- Beden Eğitimi Öğretmenleri yeterli mi?.....

79- Beden eğitimi derslerine karşı öğrencilerin bilgisi
yeterli mi?.....

80- Beden eğitimi derslerinin zamanı yeterli mi?.....

81- Beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisi
yeterli mi?.....

3	2	1
E V E T	K I S M E N	H A Y I R
☐	☐	☐
☐	☐	☐
☐	☐	☐

Ek.2

Sayın Meslektaşım;

Elinizde bulunan bu anket okulunuzda Beden Eğitimi derslerinin genel amaçları ile Atletizm eğitimi için belirlenen amaçların gerçekleşme düzeylerini tesbit etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Sizden bu amaçların ne ölçüde de gerçekleştirdiğinizi belirtmeniz istenmektedir. Burada önemli olan, ideal olanlar değil, konu hakkında sizin ne düşündüğünüzdür.

Lütfen her maddeyi dikkatle okuyarak sizce doğru olan seçeneği ilgili bölümün karşısına (x) işareti koyarak belirtiniz.

Bu anket sadece bilimsel araştırma amacıyla uygulanmaktadır. Cevabınız gizli tutulacaktır.İsim yazmanıza gerek yoktur. Zahmetlerinize şimdiden teşekkür ederim.

Araştırmayı Yöneten

Yrd.Doç.Dr.Yusuf CAN

Araştırmayı Yürüten

Öğr.Gör. Yunus YILDIRIM

—

ANKET SORULARI

3	2	1
E V E T	K I S M E N	H A Y I R

A. Beden Eğitimi Derslerinin Genel Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyleri ile İlgili Sorunlar.

- 1- Atatürk'ün ve Düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri öğrettiniz mi?
- 2- Bütün organ ve sistemlerin seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirmeyi öğrettiniz mi?.....
- 3- Sinir,kas ve eklem koordinasyonu geliştirebilmeyi öğrettiniz mi?
- 4- İyi duruş alışkanlığı edinebilmeyi öğrettiniz mi?.....
- 5- Beden eğitimi ve sporla ilgili temel bilgi,beceri,tavır ve alışkanlıkları edinebilmeyi öğrettiniz mi?.....
- 6- Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilmeyi öğrettiniz mi?.....
- 7- Halkoyunları ile ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilmeyi öğrettiniz mi?.....
- 8- Milli Bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama,törenlere katılmaya istekli olabilmeyi

öğrettiniz mi?.....

9- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilmeyi öğrettiniz mi?.....

10- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri,tavır ve alışkanlıklar edinebilmeyi öğrettiniz mi?...

11- Tabiatı sevme,temiz hava ve güneşten faydalanabilmeyi öğrettiniz mi?.....

12- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilmeyi öğrettiniz mi?.....

3 2 1
E V E T K İ S M E N H A Y İ R

13- Görev ve sorumluluk alma,liderlere uyma ve liderlik yapabilmeyi öğrettiniz mi?.....

14- Kendine güven duyma,yerinde ve çabuk karar verebilmeyi öğrettiniz mi?.....

15- Dostça oynama ve yarışma,kazananı takdir etme,kaybetmeyi kabullenme,hile ve haksızlığın karşısında olabilmeyi öğrettiniz mi?.....

16- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilmeyi öğrettiniz mi?.....

17- Kamu haklarını iyi kullanma ve koruyabilmeyi öğrettiniz mi?

18- Spor araç gereç ve tesisleriyle ilgili bilgileri öğrendiniz mi?.....

B. Atletizm Eğitimi için Belirlenen Amaçların Gerçekleşme Düzeyleri ile İlgili Sorular.

AMAÇ : Atletizm Yarışma ve Oyun Kuralları Bilgisi

19- Hız koşuları yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

20- Orta ve uzun mesafe koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

21- Engelli koşuların yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

22- Bayrak koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

23- Atmaların yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

24- Atlamaların yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

25- Kros koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

26- Çoklu yarışmaların(üçlü,beşli,yedili,onlu)yarışma kurallarını öğrettiniz mi?.....

3	2	1
E	K	H
V	I	A
E	S	Y
T	M	I
	E	R
	N	

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Temel Beceriler Edinebilme

- 27- Yüksek çıkış yapmayı öğrettiniz mi?.....
- 28- Alçak çıkış yapmayı öğrettiniz mi?.....
- 29- Bayrak değiştirme çeşitlerini öğrettiniz mi?.....
- 30- Üç adım atlamayı öğrettiniz mi?.....
- 31- Yüksek atlama tekniğini öğrettiniz mi?.....
- 32- Gülle atma tekniğini öğrettiniz mi?.....
- 33- Disk atma tekniğini öğrettiniz mi?.....
- 34- Cirit atma tekniğini öğrettiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Koordinasyon Geliştirebilme

- 35- Engelli koşu tekniğini öğrettiniz mi?.....
- 36- Uzun atlama tekniğini öğrettiniz mi?.....
- 37- Çekiç atma (erkekler için)tekniğini öğrettiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Sürat ve Çabukluğu Geliştirebilme

38- Sprint koşu tekniklerini öğrettiniz mi?.....

39- Sıçramalı büyük adımlarla koşmayı öğrettiniz mi?.....

40- Sağlık topu ve benzeri araçlarla çabuk şekilde atma,
tutma, taşıma, fırlatma hareketleri yaptırdınız mı?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Dayanıklılığı Geliştirebilme

41- Ara dinlenmelerle 15-25 dakika koşma yaptırdınız mı?.....

3 2 1
E V E T K I S M E N H A Y I R

42- Hafif ve orta tempoda sürekli koşma(Kız 1500-3000m.
erkek 2000-5000m)yaptırdınız mı?.....

43- Engeli arazide tempo değiştirerek koşma yaptırdınız mı?...

44- Değişik tempolarda koşarak merdiven çıkma,inme
yaptırdınız mı?.....

45- 1500m.engelli koşu (erkek) yaptırdınız mı?.....

AMAÇ : Atletizm ile ilgili Kuvveti Geliştirebilme

- 46- Çeşitli şekillerde sıçrayarak ve koşarak merdiven çıkma inme yaptırdınız mı?.....
- 47- Dirence karşı koşma yaptırdınız mı?.....
- 48- Eller bir yere dayalı,dizler çekerek yerinde koşma yaptırdınız mı?.....
- 49- Çeşitli şekillerde ip atlama yaptırdınız mı?.....
- 50- Yokuş yukarı ve yokuş aşağı 20-30m.koşu yaptırdınız mı?..

AMAÇ : Atletizmde Dostça Yarışma Kazananı Kutlama, Kaybetmeyi Kabullenebilme

- 51- Kazanmak için kuraldışı davranışlara başvurmamayı öğrettiniz mi?.....
- 52- Yarışmalarda rakiplerine karşı saygılı olmayı öğrettiniz mi?.....
- 53- Yöneticilere ve hakem kararlarına saygılı olmayı öğrettiniz mi?.....
- 54- Yarışmalarda başarılı olduğunda aşırı öğünmemeyi öğrettiniz mi?.....

3 2 1
E V E T K I S M E N H A Y I R

AMAÇ : Atletizmde Kendine Güven Duygusu Geliştirebilme

- 55- Kıvr koşusu yarışmalarına katılmaya istekli olmayı öğrettiniz mi?.....
- 56- Engeller üzerinden atlamayı öğrettiniz mi?.....
- 57- Atletizm yarışlarına katılmaya istekli olmayı öğrettiniz mi?.....

AMAÇ : Atletizmde Temiz Hava ve Güneşten Faydalanabilme

- 58- Temiz hava ve güneşin faydalarını öğrettiniz mi?.....
- 59- Güneşte aşırı derecede kalmanın zararlarını öğrettiniz mi?..
- 60- Açık alanlarda spor yapmaya istekli olmayı öğrettiniz mi?..

C. Atletizm Eğitimi ile ilgili Diğer Konular
Beden Eğitimi Derslerinde Gördüğünüz Atletizm Eğitimi Sonunda

- 61- Hareketlilik, beceriklilik ve koordinasyon özelliklerinizin geliştiğine inanıyorsunuz?.....
- 62- İşbirliği yapma alışkanlığı kazandığınıza inanıyorsunuz?

- 71- Yöneticilik,hakemlik ve benzeri görevler almanız sağlandı mı?.....
- 72- Atletizm tekniklerinin bütün öğrenciler tarafından yeterince tekrar edilmesi sağlandı mı?.....
- 73- Atletizm derslerinde,çevre ve iklim şartları gözönünde bulunduruldu mu?.....
- 74- Atletizm derslerinin açık alanda yapılmasına önem gösterildi mi?.....
- 75- Spor Salonu olmayan okullarda kış aylarında uygun ortam hazırlanmak suretiyle,kır koşularının ağırlıklı olarak uygulanmasına önem verildi mi?.....

Okulunuzda Beden Eğitimi Derslerinin Genel Amaçları ile Atletizm Eğitimi için Belirlenen Özel Amaçların Gerçekleşmesi İçin Aşağıdaki Faktörlerin Yeterli Olup Olmadığını Belirtiniz.

- 76- Okulunuzda spor alanları ve tesisleri yeterli mi ?.....
- 77- Spor araç gereçleri ve malzemeleri yeterli mi?.....
- 78- Beden Eğitimi Öğretmenleri yeterli mi?.....

3	2	1
E V E T	K I S M E N	H A Y I R

79- Beden eğitimi derslerine karşı öğrencilerin bilgisi
yeterli mi?.....

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

80- Beden eğitimi derslerinin zamanı yeterli mi?.....

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

81- Beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisi
yeterli mi?.....

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

EK.3 : Beden Eğitimi Derslerinin Genel Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyleri Tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1-Atatürk'ün ve düşünürlerin beden eğitimi ve spor konusunda söyledikleri sözleri öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	64	64	31	31	5	5	114	38	141	47	45	15	21.858
2- Bütün organ ve sistemlerin seviyesine uygun olarak güçlendirme ve geliştirmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	39	39	53	53	8	8	91	30.3	102	34	107	35.7	28.689
3- Sınır kas ve eklem koordinasyonu geliştirebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	49	49	38	38	13	13	89	29.7	84	28	127	42.3	29.023
4- İyi duruş alışkanlığı edinebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	89	89	9	9	2	2	221	73.7	56	18.7	23	7.7	10.441
5- Beden eğitimi ve spor ile ilgili temel bilgi ,beceri,tavır ve alışkanlıkları edinebilmeyi öğrettiniz mi?	86	86	14	14	0	0	189	63	76	25.3	35	11.7	21.719
6- Ritm ve müzik eşliğinde hareketler yapabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	29	29	49	49	22	22	103	34.3	65	21.7	132	44	31.112
7- Halk oyunları ile ilgili bilgi ve beceriler edinme ve bunları uygulamaya istekli olabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	18	18	37	37	45	45	56	18.7	62	20.7	182	60.7	11.346
8-Millî bayramlar ve kurtuluş günlerinin anlamını ve önemini kavrama, törenlere katılmaya istekli olabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	90	90	9	9	1	1	203	67.7	55	18.3	42	14	20.981

9- Beden eğitimi ve sporun sağlığa yararlarını kavrayarak boş zamanlarını spor faaliyetleri ile değerlendirmeye istekli olabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	86	86	13	13	1	1	240	80	39	13	21	7	5.240
10- Temel sağlık kuralları ve ilk yardım ile ilgili bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar edinebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	45	45	45	45	10	10	78	26	126	42	96	32	22.661
11- Tabiatı sevmeye, temiz hava ve güneşten faydalanabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	78	78	14	14	8	8	216	72	56	18.7	28	9.3	1.449
12- İşbirliği içinde çalışma ve birlikte davranma alışkanlığı edinebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	86	86	8	8	6	6	219	73	63	21	18	6	8.803
13- Görev ve sorumluluk alma, liderlere uyma ve liderlik yapabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	78	78	16	16	6	6	186	62	80	26.7	34	11.3	32.989
14- Kendine güven duyma, yerinde ve çabuk karar verebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	69	69	27	27	4	4	187	62.3	86	28.7	27	9	3.014
15- Dostça oynama ve yarışma, kazananı taktir etme, kaybetmeyi kabullenme, hile ve haksızlığın karşısında olabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	84	84	12	12	4	4	237	79	44	14.7	19	6.3	1.325
16- Demokratik hayatın gerektirdiği tavır ve alışkanlıklar edinebilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	56	56	30	30	14	14	124	41.3	113	37.7	63	21	6.727
17- Kamu haklarını iyi kullanma ve koruyabilmeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	52	52	33	33	15	15	131	43.7	104	34.7	65	21.7	2.866
18- Spor araç gereç ve tesisleriyle ilgili bilgileri öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	74	74	21	21	5	5	147	49	92	30.7	61	20.3	21.652

EK.4 Atletizm yarışma ve oyun kuralları hakkındaki düşüncelerin gerçekleşme düzeyleri tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
19-Hız koşuları yarışma kurallarını öğrettiniz mi , öğrendiniz mi?		50	37	37	13	13	78	26	64	21.3	158	52.7	48.395
20- Orta ve uzun mesafe koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	49	49	33	33	18	18	70	23.3	75	25	155	51.7	38.041
21- Engelli koşuların yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	28	28	28	28	44	44	48	16	54	18	198	66	15.343
22- Bayrak koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	35	35.	32	32	33	33	63	21	61	20.3	176	58.7	19.847
23- Atmaların yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	43	43	25	25	32	32	45	15	58	19.3	197	65.7	42.737
24- Atlamaların yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	44	44	30	30	26	26	44	14.7	53	17.7	203	67.7	57.575
25- Kros koşularının yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	67	67	21	21	12	12	76	25.3	50	16.7	174	58	71.344
26- Çoklu yarışmaların (üçlü-beşli-yedili-onlu) yarışma kurallarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	36	36	29	29	35	35	56	18.7	67	22.3	177	59	19.337

EK.5 Atletizm ile ilgili temel beceriler edinebilme ile ilgili düşüncelerin gerçekleşme düzeyleri tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
27- Yüksek çıkış yapmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	72	72	16	16	12	12	101	33.7	57	19	142	47.3	50.172
28- Alçak çıkış yapmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	72	72	16	16	12	12	104	34.7	44	14.7	152	50.7	51.196
29- Bayrak değiştirme çeşitlerini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	46	46	22	22	32	32	59	19.7	41	13.7	200	66.7	38.660
30- Üç adım atlamayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi ?	30	30	30	30	40	40	99	33	44	14.7	157	52.7	12.057
31- Yüksek atlama tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	26	26	19	19	55	55	51	17	48	16	201	67	5.246
32- Gülle atma tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	55	55	17	17	28	28	89	29.7	32	10.7	179	59.7	30.359
33- Disk atma tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	42	42	20	20	38	38	62	20.7	35	11.7	203	67.7	27.872
34- Cirit atma tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	32	32	20	20	48	48	47	15.7	26	8.7	227	75.7	26.858

EK.6 Atletizm ile ilgili koordinasyon geliştirebilme ile ilgili sorulan soruların gerçekleşme düzeylerinin tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
35- Engelli koşu tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	23	23	24	24	53	53	55	18.3	42	14	203	67.7	7.904
36- Uzun atlama tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	59	59	15	15	26	26	52	17.3	44	14.7	204	68	69.936
37- Çekiç atma (erkekler için) tekniğini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	15	15	11	11	74	74	26	8.7	31	10.3	243	81	3.430

EK.7 Atletizm ile ilgili sürat ve çabukluğu geliştirebilme düzeylerin tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
38- Sprint koşu tekniklerini öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	55	55	21	21	24	24	63	21	34	11.3	203	67.7	59.687
39- Sıçramalı büyük adımlarla koşmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	53	53	21	21	26	26	77	25.7	48	16	175	58.3	33.932
40-Sağlık topu ve benzeri araçlarla çabuk şekilde atma, tutma, taşıma, fırlatma, hareketleri yaptırınız mı, yaptınız mı?	69	69	12	12	19	19	88	29.3	71	23.7	141	47	49.685

EK.8 Atletizm ile ilgili dayanıklılığı geliştirebilme düzeylerini tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
41- Ara dinlenmelerle 15-25 dakika koşma yaptırdınız mı, yaptınız mı?	66	66	18	18	16	16	167	55.7	47	15.7	86	28.7	6.345
42- Hafif ve orta tempoda sürekli koşma (kız 1500-3000 m. erkek 2000-5000 m) yaptırdınız mı, yaptınız mı?	53	53	27	27	20	20	158	52.7	39	13	103	34.3	13.92
43- Engabeli arazide tempo değiştirerek koşma yaptırdınız mı, yaptınız mı?	34	34	21	21	45	45	112	37.3	39	13	149	49.7	3.765
44- Değişik tempolarda koşarak merdiven çıkma ,inme yaptırdınız mı, yaptınız mı?	37	37	22	22	41	41	135	45	54	18	111	37	2.064
45- 1500 m engelli koşu (erkek) yaptırdınız mı, yaptınız mı?	18	18	5	5	77	77	35	11.7	18	6	247	82.3	2.664

EK.9 Atletizm ile ilgili kuvveti geliştirebilme düzeylerinin tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISME N		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
46- Çeşitli şekillerde sıçrayarak ve koşarak merdiven çıkma , inme yaptırdınız mı , yaptınız mı?	41	41	21	21	38	38	121	40.3	53	17.7	126	42	0.751
47- Dirence karşı koşma yaptırdınız mı, yaptınız mı?	44	44	33	33	23	23	117	39	55	18.3	128	42.7	15.48
48- Eller bir yere dayalı, dizleri çekerek yerinde koşma yaptırdınız mı, yaptınız mı ?	65	15		15	20	20	108	36	37	12.3	155	51.7	32.18
49- Çeşitli şekillerde ip atlama yaptırdınız mı, yaptınız mı?	60	60	15	15	25	25	163	54.3	41	13.7	96	32	1.742
50- Yokuş yukarı ve yokuş aşağı 20-30 m . koşu yaptırdınız mı , yaptınız mı?	36	36	24	24	40	40	149	49.7	40	13.3	111	37	8.541

EK.10 Atletizmde dostça yarışma kazananı kutlamak, kaybetmeyi kabullenebilme ile ilgili düşünceler tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISME N		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
51- Kazanmak için kuraldışı davranışlara başvurmamayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	64	64	5	5	31	31	91	30.3	46	15.3	16 3	54.3	36.638
52- Yarışmalarda rakiplerine karşı saygılı olmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	91	91	6	6	3	3	232	77.3	33	11	35	11.7	9.588
53- Yöneticilere ve hakem kararlarına saygılı olmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	93	93	5	5	2	2	218	72.7	52	17.3	30	10	17.994
54- Yarışmalarda başarılı olduğunda aşırı övünmemeyi öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	86	86	7	7	7	7	150.	50	55	18.3	95	31.7	40.585

EK.11 Atletizmde kendine güven duygusu geliştirebilme düzeylerinin tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISME N		HAYIR		EVET		KISME N		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
55- Kır koşusu yarışmalarına katılmaya istekli olmayı öğrettiniz mi , öğrendiniz mi?	57	57	25	25	18	18	101	33.7	59	19.7	140	46.7	26.957
56- Engeller üzerinden atlamayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	48	48	22	22	30	30	71	23.7	66	22	163	54.3	24.131
57-Atletizm yarışlarına katılmaya istekli olmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	66	66	23	23	11	11	94	31.3	75	25	131	43.7	45.200

EK.12 Atletizmde temiz hava ve güneşten faydalanabilme tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISME N		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
58- Temiz hava ve güneşin faydalarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	81	81	14	14	5	5	228	76	47	15.7	25	8.3	1.490
59- Güneşte aşırı derecede kalmanın zararlarını öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	78	78	14	14	8	8	227	75.7	43	14.3	30	10	0.375
60-Açık alanlarda spor yapmaya istekli olmayı öğrettiniz mi, öğrendiniz mi?	86	86	11	11	3	3	223	74.3	43	14.3	34	11.3	7.569

EK.13 Grup ilişkilerinde başarılı olma ile ilgili sorulan soruların gerçekleşme düzeyi tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
61- Öğrencilerin, hareketlilik, beceriklilik ve koordinasyon özelliklerinin geliştirdiğinize, geliştigiğine inanıyormusunuz?	53	53	42	42	5	5	160	53.3	94	31.3	46	15.3	8.7
62- Öğrencilerin işbirliği yapma alışkanlığı kazandırdığınıza, kazandığınıza inanıyormusunuz?	64	64	30	30	6	6	215	71.7	62	20.7	23	7.7	3.7
63- Kurallara ve liderlere uyma alışkanlığı kazandırdığınıza, kazandığınıza inanıyormusunuz?	63	63	34	34	3	3	212	70.7	59	19.7	29	9.7	11.4
64- Liderlik yapma alışkanlığı kazandırdınız mı, kazandınız mı?	54	54	40	40	6	6	150	50	85	28.3	65	21.7	13.8
65- Dostça oynama ve yarışma davranışları kazandırdınız mı, kazandınız mı?	70	70	28	28	2	2	227	75.7	47	15.7	26	8.7	11.1

EK.14 Beden eğitimi derslerinde atletizm eğitiminin öğretim yöntemlerine uygunluğunu belirten tablo

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						χ^2
	EVET		KISME N		HAYI R		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
66- Seviyeye uygun atletizm tekniklerine ve basit taktik uygulamalara yer verdiniz mi, verildi mi?	70	70	25	25	5	5	92	30.7	91	30.3	117	39	57.8
67- Konuların işlenişinde öğrencilerin ortak seviyelerini göz önünde tutunuz mu, tutuldu mu?	86	86	12	12	2	2	126	42	98	32.7	76	25.3	59.9
68- Hareketlerin basitten karmaşığa doğru uygulamasına özen gösterdiniz mi, gösterildi mi?	92	92	7	7	1	1	171	57	68	22.7	61	20.3	41.8
69- Yapılan yanlışların anında düzeltilerek yerleşmemesine özen gösterdiniz mi, gösterildi mi?	87	87	10	10	3	3	183	61	69	23	48	16	23.8
70- Oyun ve yarışmalara aktif olarak katılmalarını sağladınız mı, sağlandı mı?	70	70	29	29	1	1	142	47.3	91	30.3	67	22.3	27.3
71- Öğrencilerin yöneticilik, hakemlik ve benzeri görevler almalarını sağladınız mı, sağlandı mı?	50	50	38	38	12	12	70	23.3	49	16.3	181	60.3	70.2
72- Atletizm tekniklerinin bütün öğrenciler tarafından yeterince tekrar edilmesini sağladınız mı sağlandı mı?	39	39	48	48	13	13	62	20.7	101	33.7	137	45.7	35.4
73- Atletizm derslerinde, çevre ve iklim şartlarını göz önünde bulundurdunuz mu, bulunduruldu mu?	84	84	10	10	6	6	156	52	58	19.3	86	28.7	33.3
74- Atletizm derslerinin açık alanda yapılmasına özen gösterdiniz mi, gösterildi mi?	91	91	5	5	4	4	151	50.3	78	26	71	23.7	51.9
75- Spor salonu olmayan okullarda kış aylarında uygun ortam hazırlanmak suretiyle, kış koşularının ağırlıklı olarak uygulanmasına önem verdiniz mi, verildi mi?	48	48	31	31	21	21	53	17.7	62	20.7	185	61.7	54.8

EK.15 Okulunuzda beden eğitimi derslerinin genel amaçları ile atletizm eğitimi için belirlenen özel arsaçların gerçekleşmesi için aşağıdaki faktörlerin yeterli olup olmadığının tablosu

	ÖĞRETMEN						ÖĞRENCİ						
	EVET		KISMEN		HAYIR		EVET		KISMEN		HAYIR		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
76- Okulunuzda spor alanları ve tesisleri yeterli mi?	14	14	25	25	61	61	61	20.3	105	35	134	44.7	8.
77- Spor araç, gereçleri ve malzemeleri yeterli mi?	20	20	32	32	48	48	74	24.7	118	39.3	108	36	4.
78- Beden eğitimi öğretmenleri yeterli mi?	52	52	9	9	39	39	171	57	54	18	75	25	9.
79- Beden eğitimi derslerine karşı öğrencilerin bilgisi yeterli mi?	41	41	38	38	21	21	76	25.3	125	41.7	99	33	10
80- Beden eğitimi derslerinin zamanı yeterli mi?	38	38	20	20	42	42	126	42	60	20	114	38	0.
81- Beden eğitimi derslerine karşı okul yönetiminin ilgisi yeterli mi?	38	38	36	36	26	26	94	31.3	86	28.7	120	40	6.